

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
МӘДЕНИЕТ КОМИТЕТІ
«ӘЗІРЕТ СҰЛТАН» ҰЛТТЫҚ ТАРИХИ-МӘДЕНИ
МУЗЕЙ-ҚОРЫҒЫ

«ӘЗІРЕТ СҰЛТАН» ҰЛТТЫҚ ТАРИХИ-МӘДЕНИ МУЗЕЙ-ҚОРЫҒЫ

«ӘЗІРЕТ СҰЛТАН» ҰЛТТЫҚ ТАРИХИ-МӘДЕНИ МУЗЕЙ-ҚОРЫҒЫ»
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСПОРНЫНЫҢ
2025 ЖЫЛЫ АТҚАРҒАН ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ
ЕСЕБІ

Түркістан қаласы 2025 жыл

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	
I. МЕКЕМЕ ЖАЙЛЫ МӘЛІМЕТ	
1.1. Негізгі қызметі	
1.2. Келушілерге музей жұмыс тәртібінің уақыты	
1.3. Басшылық	
II. МУЗЕЙ-ҚОРЫҚТЫҢ 2025 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ	
2.1. Келушілер саны	
2.2. Экскурсиялар саны	
2.3. Дәрістер саны	
2.4. Көрмелер	
2.5. Мониторингтік бақылау және жылу-ылғалдылық режимін сақтау, жұмыстары	
2.6. Сәулет-реставрациялық жұмыстары	
2.7. Қор сақтау және құжаттау жұмыстары	
2.8. Ескерткіштер саны	
2.9. Имидждік өнімдері	
III. ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫ	
3.1. Ғылыми шаралар ұйымдастыру және оларға қатысу	
3.2. Ғылыми кеңес отырыстары	
3.3. Ғылыми кітапхана ісі	
3.4. Мәдени-көпшілік іс-шаралар.	
IV. ҚАРЖЫ ТУРАЛЫ	
4.1. Бюджеттен бөлінген қаржы	
4.2. Ақылы қызмет көрсетуден түскен қаржы	
4.3. Қайырымдылық пен демеушілік көмек көрсетуден түскен қаржы	
V ӘКІМШІЛІК ЖӘНЕ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҰМЫСТАР	
5.1. Кадрлық қызмет	
5.2. Шаруашылық жұмыстар	
5.3. Материалдық – техникалық базасы	
5.4. Ғимарат туралы мәліметтер	
5.5. Меншіктегі автокөлік	
VI. ҒЫЛЫМИ БАСЫЛЫМДАР МЕН БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ ҚҰРАЛДАРЫНДА ЖАРИЯЛАНҒАН МАҚАЛАЛАР	
6.1. Ғылыми мақалалар	
6.2. Танымдық мақалалар	
6.3. Ясауитану ғылыми орталығының жұмыстары	
6.4. Әлеуметтік желілерде жарияланған материалдар	
VII. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ӘРІПТЕСТІК БАЙЛАНЫСТАР АЯСЫНДАҒЫ ЖҰМЫСТАР	

I МЕКЕМЕ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТ

1.1. Негізгі қызметі

Музей қызметінің мәні тарихи және мәдени маңызы бар археологиялық және сәулет ескерткіштерін сақтау болып табылады.

Мекеме мақсаты – тарихи-мәдени мұраның жылжымалы және жылжымайтын объектілерін насихаттау, зерттеу, анықтау, сақтау және қорғау.

Мемлекеттік мекеме мақсатқа қол жеткізу үшін мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады:

- Мемлекеттік мекеменің аумағында орналасқан ұлттық мәдени мұраның жылжымалы және жылжымайтын ескерткіштерін анықтау, қорғау, зерттеу, консервациялау, қалпына келтіру және пайдалану;
- Тарихи-мәдени мұраны қорғау және пайдалану саласындағы бағдарламаларды, жобаларды әзірлеу, тиісті тәртіпке сәйкес бекіту, іске асыру;
- Жергілікті атқарушы органдар бекіткен тарих және мәдениет ескерткіштер тұрған аумақта құрылыс салу жоспарын реттеу;
- Мемлекеттік мекеме аумағында жүргізілетін құрылыс, қалпына келтіру және археологиялық қазба жұмыстарына уәкілетті органның рұқсаты болмаған жағдайда тиым салу, уақытша тоқтату;
- Монографиялар, ғылыми еңбек жинақтары, мақалалар, каталогтар және жол сілтеуші басылымдарды баспаға ұсыну, мерзімді баспа өнімдерін шығару;
- Мемлекеттік мекеме қорында және оның аумағында орналасқан жылжымалы және жылжымайтын тарих және табиғат ескерткіштері экспозициясының сақталуын қамтамасыз ету;
- Тарихи-мәдени мұраны насихаттауға және таратуға бағытталған іс-шараларды өткізу;
- Қорды ғылыми өңдеу, музей қызметінің негізгі бағыттары мен ғылыми тұжырымдамасын дайындау;
- Ескерткіштердің меншік иелерімен және пайдаланушыларымен қорғау міндеттемелерін, қорғау келісім шарттарын жасау;
- Отандық және шетелдік ұйымдармен жүзеге асырылатын ғылыми және мәдени бағдарламаларды әзірлеу мен іске асыруға қатысу;
- Тарих және мәдениет мәселелері бойынша ғылыми және ғылыми практикалық конференциялар, семинарларды дайындау және өткізуді ұйымдастыру;
- Музейлік құны бар заттарды жинау және насихаттау мақсатында тарихи-тұрмыстық, археологиялық, этнографиялық экспозициялар, ғылыми іс-сапарлар ұйымдастыру және өткізу;
- Ғылыми, есептеу-сақтау жұмыстарын және қозғалатын және қозғалмайтын тарих және мәдениет ескерткіштерінің, сондай-ақ, өзге де мемлекеттік мекеме аумағындағы мәдени құндылықтардың мемлекеттік есепке алынуын қамтамасыз ету;

1.2. Музейге келушілерге жұмыс тәртібінің уақыты: 9:00 - 18:00

Музей кеңсесінде демалыс күндері: сенбі, жексенбі

Музейлер демалыссыз жұмыс жасайды.

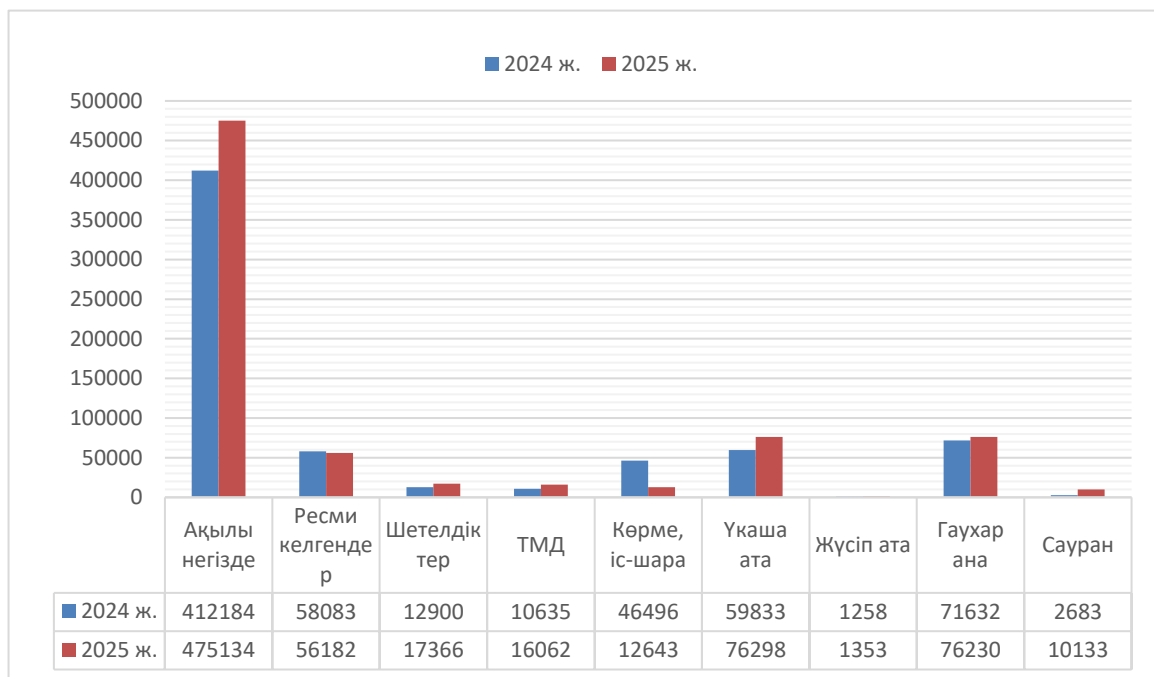
1.3. Музей директоры м.у.а. – Дукенбаев Нурлан Мусағалиевич

II МУЗЕЙ- ҚОРЫҚҚА 2025 ЖЫЛҒЫ КЕЛУШІЛЕРДІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

2.1. Музейге келушілер саны – 713 391 адам.

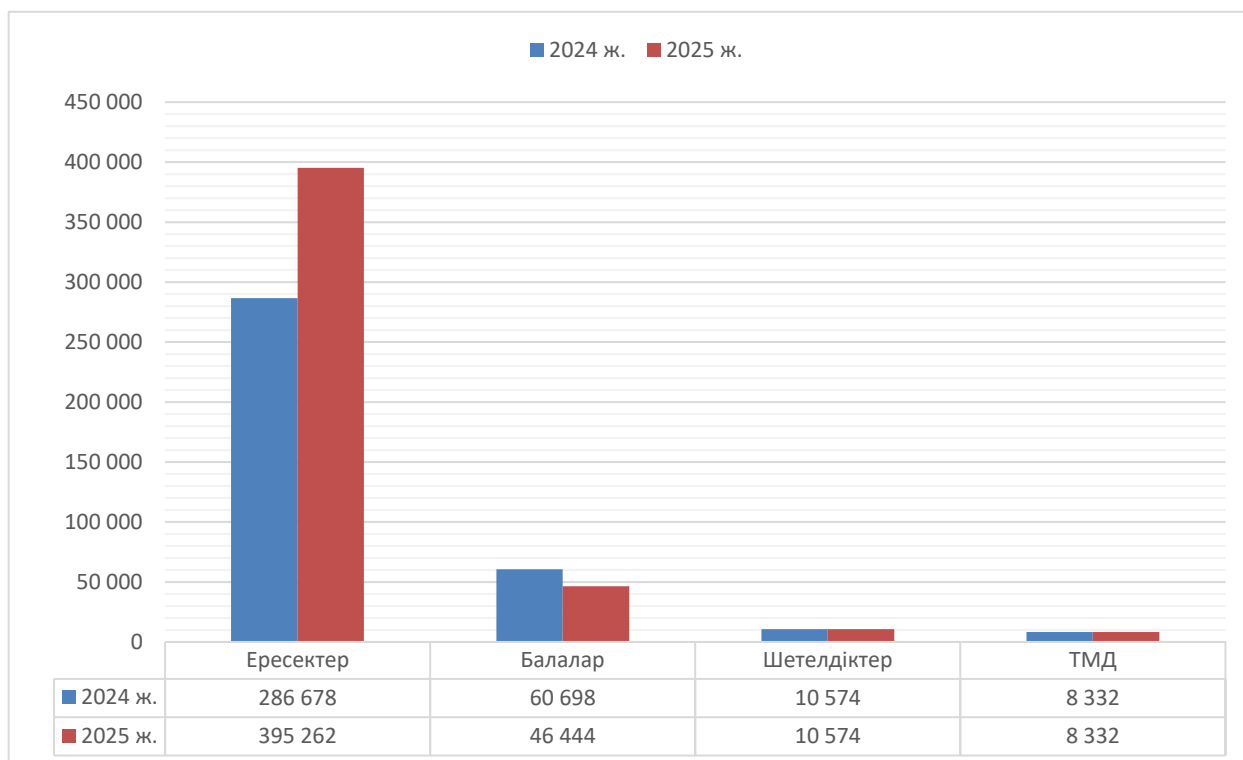
№	Музейге ақылы негізде келген қонақтар				Музейге ресми келген қонақтар				Көрме, іс-шараларға келген қонақтар	Ұқаша ата кесенесі	Жүсіп ата кесенесі	Гаухар ана кесенесі	Сауран қалағы	Сипрек жәдігерлер	Ясауи музейі	Барлығы
	Ш/е	ТМД														
	К/з	Шетелдіктер		Балалар	Ш/е	ТМД	Балалар	Көрме, іс-шараларға келген қонақтар								
Қаңтар	13 453	109	84						1 800	1 456	57	85	474	884	1 456	125
Ақпан	15 884	118	255	2 690	1 215	54	86	423	1 364	1 097	119	2 058	46			25 409
Наурыз	34 508	478	365	11 127	2 326	61	675	1 380	1 458	6 351	85	7 199	823			66 836
Сәуір	44 293	2 005	1 509	10 329	3 623	128	154	1 687	3 192	8 900	185	8 264	1 330			85 599
Мамыр	61 705	2 588	2 805	8 688	7 478	241	190	258	2 799	10 450	125	12 800	1 568			111 695
Маусым	43 743	1 698	994	1 710	2 507	106	205	3 149	190	9 460	110	7 689	1 220			72 781
Шілде	46 885	2 093	790	0	2 410	148	98	1 223 4	450	8 456	126	7 114	1 029			81 833
Тамыз	48 013	2 104	1 460	0	3 136	102	110	6 915	490	8 467	111	8 048	1 390			80 346
Қыркүйек	36 682	3 790	4 920	2 576	11 117	44	56	89	410	7 745	80	7 391	983	920	1 272	68 075
Қазан	26 268	1 901	1 661	3 727	12 333	32	25	0	885	6 825	105	6 510	783	416	1 358	51 729
Қараша	17 290	354	1 006	2 856	202	366	11	0	303	4 524	107	4 040	585	80	920	32 644
Желтоқсан	6 538	128	213	941	134	2	0	0	218	2 567	75	3 550	308	76	76	14 826
Бар/ғы	395 262	17 366	16 062	46 444	268 37	1 341	1 695	2 660 9	12 643	76 298	1 353	76 230	10 133	1 492	3 626	713 391

Музейге ақылы негізде келушілердің жалпы көрсеткіші:

Айы	Ересек	Балалар	Студент Зейнет.	Шетел	ТМД	Барлығы
Қаңтар	13 453	1 800		109	84	15 446
Ақпан	15 884	2 690		118	255	18 947
Наурыз	34 508	11127		478	365	46 478
Сәуір	44 293	10 329		2 005	1 509	58 136
Мамыр	61 705	8688		2588	2805	75 786
Маусым	43743	1710		1698	994	48 145
Шілде	46885	0		2093	790	49 768
Тамыз	48013	0		2104	1460	51 577
Қыркүйек	36682	2576		3790	4920	47 968
Қазан	26268	3727		1901	1661	33 557
Қараша	17290	2856		354	1006	21 506
Желтоқсан	6538	941		128	213	7 820
Барлығы	395262	46444		17366	16062	475 134

2.2. Жалпы экскурсиялық көрсеткіштер:

Экскурсиялар саны – 8 401

Оның ішінде ересектері – 6 600

Жастар (балалар, оқушылар) – 851

Шетелдіктер – 144

Аудиогид – 604

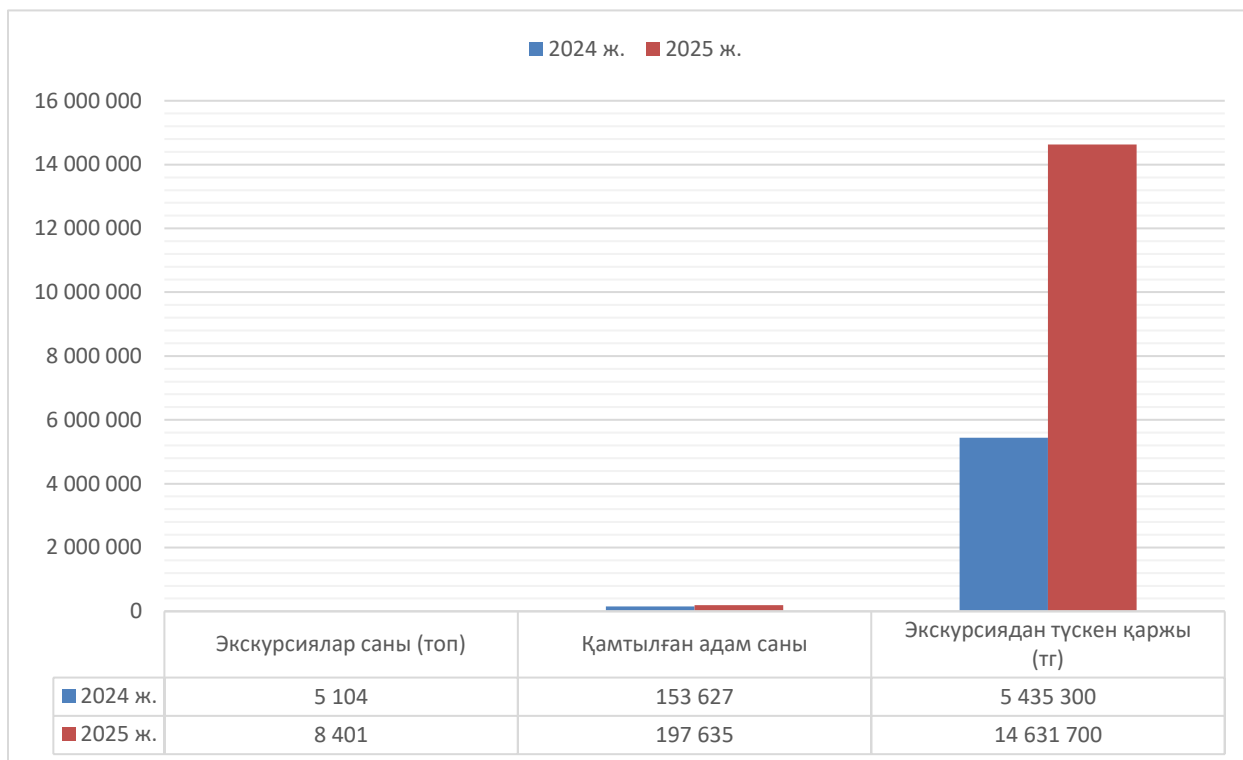
Қатысқан адам саны – 197 635

Ақылы экскурсиялық көрсеткіш

Айы	Экс. топ	Ер	Құны 1500/3000	Бала	Құны 300/1000	Шет	Құны 3000/5000	Ауд гид	Құны 1000\1500	Барлығы
Қаңтар	198	141	211 500 тг	45	13 500 тг	-	-	12	12 000тг	237 000 тг
Ақпан	258	174	261 000 тг	84	25 200 тг	-	-	-	-	286 200 тг
Наурыз	932	718	1 077 000	199	59 700 тг	13	39 000	2	2000 тг	1 177 700
Сәуір	809	647	970 500 тг	86	25 800 тг	19	57 000	57	57 000 тг	1 110 300
Мамыр	1 050	908	1 362 000	33	9 900 тг	24	72 000	85	85 000 тг	1 528 900 тг
Маусым	1 070	935	1 402 500	26	7 800 тг	7	21 000	102	102 000	1 533 300 тг
Шілде	1076	885	1 327 500	19	5 700 тг	41	123000	131	131 000	1 587 200 тг
Тамыз	833	679	1 545 000	16	11 100 тг	10	36 000	128	162 500	1 754 600 тг
Қыркүйек	542	424	1 272 000	22	22 000 тг	14	70 000	82	123 000	1 487 000 тг
Қазан	748	526	1 578 000	11	111 000 тг	14	70 000	97	145 000	1 904 500 тг
Қараша	619	430	1 290 000	134	134 000 тг	2	10 000	53	79 500	1 513 500 тг
Желтоқсан	355	159	477 000	130	130 000 тг	-	-	66	99 000	706 000 тг
Барлығы	8 490	6 626	12 774 000	805	555 700	144	498 000	806	998 000	14 826 200

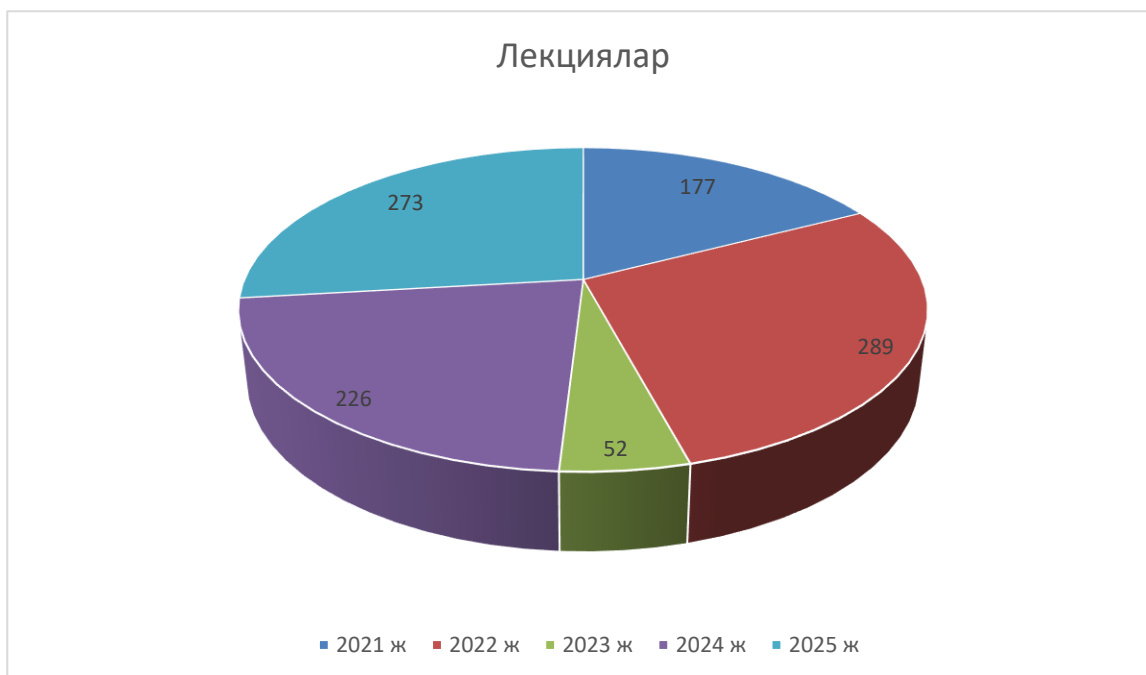
Ақылы экскурсиядан түскен қаржы – 14 826 200 тг

№	Айлар	Қаржы (тг)
1	Қаңтар	237 000 тг
2	Ақпан	286 200 тг
3	Наурыз	1 177 700 тг
4	Сәуір	1 110 300 тг
5	Мамыр	1 528 900 тг
6	Маусым	1 533 300 тг
7	Шілде	1 587 200 тг
8	Тамыз	1 754 600 тг
9	Қыркүйек	1 487 000 тг
10	Қазан	1 904 500 тг
11	Қараша	1 513 500 тг
12	Желтоқсан	706 000 тг
Барлығы		14 826 200 тг

2.3. Дәрістер саны

Жылдар	2021	2022	2023	2024	2025
Лекциялар	177	289	52	226	273

2.4. Көрмелер

Жылжымалы және тұрақты көрмелер саны – 81

Музейде – 24

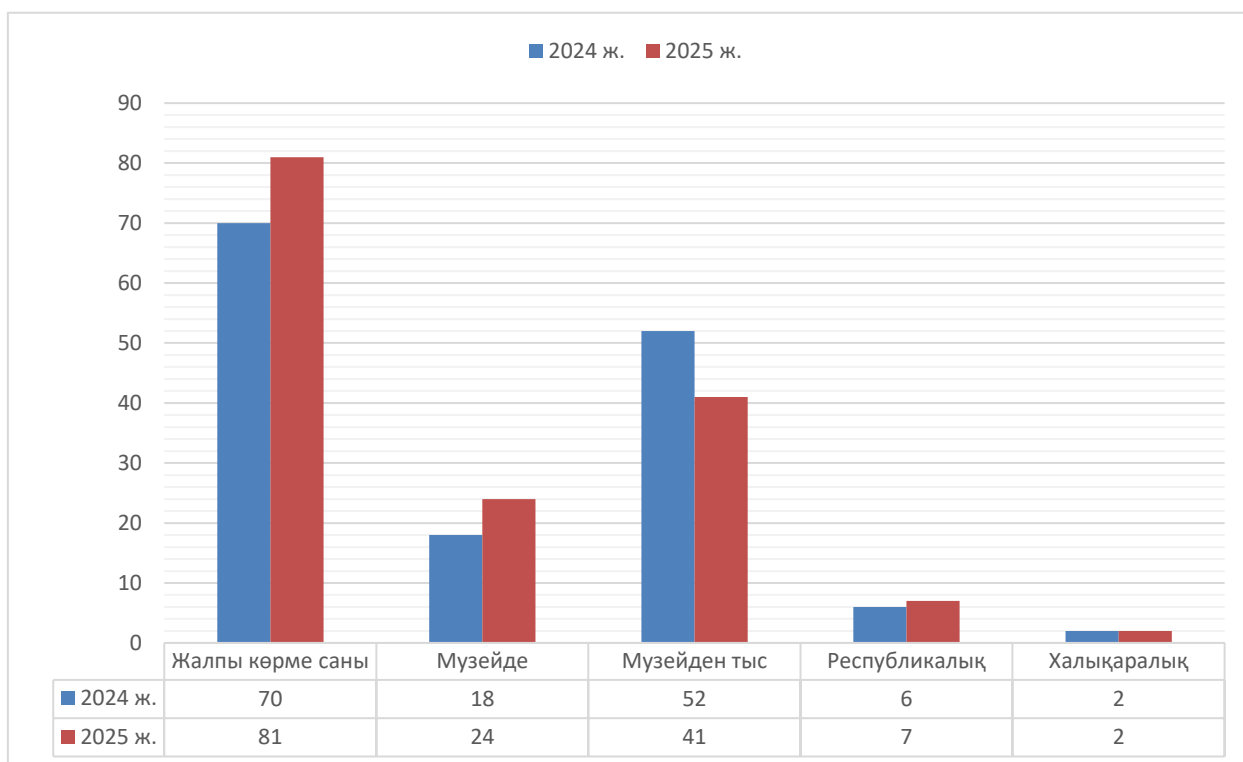
Музейден тыс – 41

Республикалық - 7

Халықаралық - 2

Көрмелердің жылдық көрсеткіштері

№	Көрмелер саны	саны
1	Қала мектептерінде	36
2	Аудан, ауыл мектептерінде	5
3	Музейшілік	24
4	Жоспардан тыс	7
5	Республикалық	7
6	Халықаралық	2

Ұйымдастырылған көрмелер		
Күні	Көрме	Қатысқан адам
Халықаралық көрмелер		
10.07.2025 ж.	РФ. Башқұртстан Республикасы, Уфа қаласы Ұлттық музей. Көрме атауы: «Қожа Ахмет Ясауи және көне Түркістан».	4700 адам
8.08.2025 ж.	РФ. Орынбор қаласы, «Орынбор губернаторлық тарихи-өлкетану музейі». Көрме атауы: «Қожа Ахмет Ясауи және көне Түркістан».	8360 адам
Республикалық көрмелер		
23.07.2025 ж.	Семей қаласы. Абай Құнанбайұлының 180 жылдық	1702 адам

	мерейтойы қарсаңында «Абайдың Жидебай-Берілі мемлекеттік тарихи-мәдени әдеби-мемориалдық қорық-музейі» Көрме атауы: «Ясауи және Абай әлемі»	
20.08.2025 ж.	Өскемен қаласы. Облыстық тарихи-өлкетану музейі. Көрме атауы: «Түркістан – мыңжылдықтар сәулесі»	5750 адам
16.09.2025 ж.	Повлодар қаласы. Облыстық тарихи-өлкетану музейі. Көрме атауы: «Түркістан – мыңжылдықтар сәулесі».	1952 адам
23.10.2025 ж.	Көкшетау қаласы. Облыстық тарихи-өлкетану музейі. Көрме атауы: «Түркістан – мыңжылдықтар сәулесі».	1267 адам
Қараша айы	Қызылорда облысы. Жаңақорған аудандық тарихи-өлкетану музейі. Көрме атауы: «Түркістан – мыңжылдықтар сәулесі»	200 адам
Қараша айы	Қызылорда облысы Шиелі аудандық тарихи-өлкетану музейі. Көрме атауы: «Түркістан – мыңжылдықтар сәулесі».	237 адам
3.12.2025 ж.	Қызылорда облысы. Облыстық тарихи-өлкетану музейі. Көрме атауы: «Түркістан – мыңжылдықтар сәулесі».	1350 адам
Жылдық жоспар бойынша ұйымдастырылған көрмелер		
29.01.2025 ж.	«Әзірет Сұлтан» Ұлттық музей-қорығының алғашқы қор сақтаушысы Орынбай Дастановтың 100 жасқа толу мерейтойына арналған «Орынбай Дастанов – ескерткіш сақтаушысы» тақырыптық көрме ұйымдастырылды.	200 адам
17.03.2025 ж.	17 наурыз «Шаңырақ күніне» орай «Түркістан облыстық тарихи-өлкетану музейімен» бірлесе «Наурыз мерекесі және отбасы құндылықтары» тақырыптық көрме ұйымдастырылды.	200 адам
2.04.2025 ж.	«Күміс әшекейлер: дәстүр мен өрнек» тақырыптық көрме ұйымдастырылды.	150 адам
18.04.2025 ж.	Жалпы білім беру мектептерінің «Ясауитану 2025» Республикалық іс-шара аясында «Ясауитану байқауы тарихы» фотокөрмесі ұйымдастырылды.	300 адам
8.05.2025 ж.	9-мамыр Жеңіс күні мерекесінің 80 жылдығына «Ұлы жеңіске – 80 жыл» тақырыбында көрме ұйымдастырылды.	120 адам
18.05.2025 ж.	18 мамыр – халықаралық музей күніне орай «Музей түні көріністері» фотокөрмесі ұйымдастырылды.	300 адам
23.05.2025 ж.	Бәйдібек ауданы, Шаян ауылында жұмысшы мамандықтар жылына орай «Еңбек адамы – ел мақтанышы» тақырыбында жол салушы құрылысшыларға арналған тақырыптық көрме ұйымдастырылды.	20 адам
1.06.2025 ж.	1 маусым – Балаларды қорғау күні мерекесіне орай «Музей балалар көзімен» көрмесі ұйымдастырылды.	80 адам
2.07.2025 ж.	4-шілде Ұлттық домбыра күніне орай «Ақжайық» музыкалық мектебімен бірлескен «Алтын домбыра» көрмесі ұйымдастырылды.	80 адам
4.07.2025 ж.	6-шілде – Астана күніне орай «Елорда –Бас қалам» тақырыбында «Балауса» сауықтыру лагеріне көрме өткізілді.	120 адам
19.08.2025 ж.	«Түркістан археологиялық экспедициясының құрылғанына 30 жыл» көрме ұйымдастырылды.	80 адам
10.08.2025 ж.	ҚР Президенті Жарлығымен бекітілген 2025 жыл «Жұмысшы мамандықтар жылы» айдарымен «Ел	40 адам

	тіршілігінің күретамыры» тақырыбындағы темір жол саласындағы еңбек адамына арналған көрме өткізілді.	
25.08.2025 ж.	«Өзбекәлі Жәнібеков мемлекетшіл қайраткер» тақырыбында дәстүрлі көрме ұйымдастырылды.	80 адам
28.08.2025 ж.	30 –тамыз Конституция күніне орай «Ата заң ел-тұғыры»тақырыбында фото көрме ұйымдастырылды.	80 адам
25.09.2025 ж.	«Ерте темір дәуіріндегі Қазақстан» көрмесін «Есік мемлекеттік тарихи-мәдени музейқорығымен» бірлесіп өткізілді.	80 адам
13.09.2025 ж.	ҚР Президенті Жарлығымен бекітілген 2025 жыл - «Жұмысшы мамандықтар жылы» айдарымен «Мамандығым–мақтанышым» тақырыбында көрме өткізілді.	30 адам
30.09.2025 ж.	Түркістандағы музей тарихының 90 жылдығына арналған «Мұраға қызмет еткен 48 жыл» тақырыбындағы көрме ұйымдастырылды.	70 адам
24.10.2025 ж.	Балалар шығармашылығына арналған көрме ұйымдастырылды.	100 адам
30.10.2025 ж.	«Музей ардагері» тақырыбында музей-қорықтың алғашқы экскурсия жүргізушісі, бас қор сақтаушысы, Ө.Жәнібековтің шәкірті Р.С.Жүзбаеваға арналған «Музейдегі өрнектелген өмірім» көрмесі өткізілді.	150 адам
15.12.2025 ж.	16 желтоқсан Тәуелсіздік күніне арналған көрме фото ұйымдастырылды.	40 адам
14.11.2025 ж.	Ұлттық валюта күніне орай «Әр түрлі ақша – бір мақсат» көрмесі ұйымдастырылды	120 адам
18.12.2025 ж.	ҚР Президенті жарлығымен бекітілген 2025 жыл- «Жұмысшы мамандықтар жылы» айдарымен «Ежелгі және кәзіргі кәріз жүйелері» тақырыбындағы кәріз жүйесін салушы құрылысшыларға арналған көрме ұйымдастырылды.	120 адам
19.12.2025 ж.	Жеті ата көшесі бойында орналасқан «Хан мешіті» тарихи ескерткіші музейлендіріліп, көрме ашылуы өтті.	70 адам
25.12.2025 ж.	ҚР Президенті Жарлығымен бекітілген 2025 жыл - «Жұмысшы мамандықтар жылы» айдарымен «Түркістан өңіріндегі нан тарихы» тақырыбындағы наубайханашыларға арналған көрме өткізілді	48 адам
Жоспардан тыс		
23.02.2025 ж.	«Түркістан жазирасының қыш бұйымдары» тақырыбында көрме ұйымдастырылды.	200 адам
17.03.2025 ж.	«Сирек жәдігерлер» және «Ясауи мәдениетінің қолжазбалары» көрмесі ұйымдастырылды.	400 адам
17.04.2025 ж.	«Жошы ұлысы: тарихи-мәдени мұра» республикалық көрмесі өтті.	200 адам
2.05.2025 ж.	«М.Дүйсембеков «Сатира сардары» тақырыптық көрмесі ұйымдастырылды.	120 адам
4.06.2025 ж.	4 маусым мемлекеттік Рәміздер күніне орай «Тарих беттеріндегі рәміздер» тақырыбында фото көрме ұйымдастырылды.	40 адам
6.09.2025 ж.	«Тіл тарихтың тұғыры , болашақтың кілті» 5 қыркүйек – Қазақстан халқы тілдер күніне орай фото көрме ұйымдастырылды.	100 адам

3.12.2025 ж.	Мүмкіндігі шектеулі жандарға арналған «Кедергісіз кеңістік» тақырыбында көрме және мәдени шара ұйымдастырылды.	70 адам
Қалалық мектептердегі жылжымалы көрмелер		
17.01.2025 ж.	С.Рахимов атындағы ЖББМ	200 адам
20.01.2025 ж.	«Түркістан-Болашақ» гимназиясы	200 адам
20.01.2025 ж.	ТОО "А. Қ. ОРДА ЗІАТКЕРЛІК МЕКТЕБІ"	200 адам
31.01.2025 ж.	Ш.Ниязов атындағы ЖББМ	200 адам
05.02.2025 ж.	№28 мектеп-лицейі	200 адам
12.02.2025 ж.	№8 Н.Төреқұлов атындағы ЖББМ	200 адам
13.02.2025 ж.	№22 Б.Момышұлы атындағы ЖББМ «Құнды сөз құнарлы ойдан туады» тақырыбында оқушылармен кездесу	200 адам
18.02.2025 ж.	«Арман-М»school	150 адам
26.02.2025 ж.	Е.Изатуллаев атындағы ЖББМ	200 адам
28.02.2025 ж.	№32 ЖББМ	200 адам
06.03.2025 ж.	«АВАУ» school lyceum	120 адам
12.03.2025 ж.	«Бақытты шақ» зияткерлік мектебіне көрме	200 адам
04.04.2025 ж.	«Зерек Бала» зияткерлік мектебі	200 адам
10.04.2025 ж.	«TULGA SCHOOL» мектебі	200 адам
15.04.2025 ж.	Нұр-Болашақ-2 мектебі	120 адам
28.04.2025 ж.	№33 ЖББМ	200 адам
30.04.2025 ж.	«Нұр-Болашақ»-2 мектебі	200 адам
19.05.2025 ж.	«125 International School of Turkistan» мектебі	150 адам
11.09.2025 ж.	«Алаш» интеллектуалды мектебі	50 адам
11.09.2025 ж.	«YESSEY» мектеп-гимназиясы	50 адам
16.09.2025 ж.	«А. Қ. ОРДА ЗІАТКЕРЛІК МЕКТЕБІ»	100 адам
16.09.2025 ж.	«Даму мектеп-лицей интернаты»	90 адам
24.09.2025 ж.	«Bayly mektebi»	99 адам
24.09.2025 ж.	«BILIM KEMESI» мектеп-лицейі	60 адам
24.09.2025 ж.	«Bayly mektebi» «Шежірелі Түркістан» тақырыбындағы көрме	75 адам
07.10.2025 ж.	«Dostyq School Turkistan» мектебі	219 адам
05.11.2025 ж.	№19 мектепке көшпелі көрме	200 адам
11.11.2025 ж.	«Бастау -2» мектебінде «Түркістан туған өлкем» көшпелі көрме	100 адам
11.11.2025 ж.	«Бірлік» мектебінде Түркістан туған өлкем» көшпелі көрме	180 адам
21.11.2025 ж.	«TURAN SCHOOL» мектебі	109 адам
21.11.2025 ж.	№ 5 Ғ.Мұратбаев мектебінде көшпелі көрме	150 адам
01.12.2025 ж.	№26 Әйтеке би атындағы ЖББМ	150 адам
04.12.2025 ж.	№32 ЖББМ	180 адам
08.12.2025 ж.	№17 Ататүрік гимназия мектебі	100 адам
08.12.2025 ж.	«Tulga school» мектебі	200 адам
09.12.2025 ж.	№15 Төрткүл-төбе ЖББМ	120 адам
Аудандық мектептердегі жылжымалы көрмелер саны		
24.01.2025 ж.	Сауран ауданы, Шорнақ ауылы, Т.Айтжанов атындағы ЖОМ. Көшпелі көрме: Музей –қорықтың құнды жәдігерлері	200 адам
28.02.2025 ж.	Отырар ауданы, Қосқорған ауылы, Абай атындағы ЖОМ. Көшпелі көрме: Шежірелі Түркістан.	200 адам
25.04.2025 ж.	Сауран ауданы, Қарашық ауылы, «ЯСАУИ» зияткерлік мектебі.	50 адам

30.04.2025 ж.	Сауран ауданы, Жүйнек ауылы, «Заңғар –М» мектебі.	300 адам
21.05.2025 ж.	Сауран ауданы, «Қарашық-М» мектебі.	100 адам

2.5. Мониторингтік бақылау және жылу-ылғалдылық режимін сақтау, бойынша жұмыстар

Қожа Ахмет Ясауи кесенесі маңындағы жер асты суларының деңгейін бақылау

Қожа Ахмет Ясауи кесенесі айналасында он үш дренаждан және Құдықхана бөлмесі мен Жұма мешіттегі құдықтардың жер асты су деңгейі өлшеніп тіркелді. 2025 жылдың жер асты су деңгейінің орташасы есептеліп диаграмасы жасалды.

Кесене маңындағы дренаждардың орналасу орындары мен жылдық орташа көрсеткіші мен кестесі құрылды.

Қожа Ахмет Ясауи кесенесі маңындағы дренаждар нөмері мен орындары	Қаңтар	Ақпан	Наурыз	Сәуір	Мамыр	Маусым	Шілде	Тамыз	Қыркүйек	Қазан	Қараша	Желтоқсан	Орташа
№1 батыс жағында	8,74	8,77	8,71	8,71	8,65	8,7	8,80	8,9	9,1	9,15	9,2	9,18	-0,38
№2 батыс жағында	8,68	8,66	8,66	8,66	8,6	8,65	8,80	8,9	9,1	9,15	9,2	9,18	-0,38
№3 батыс жағында	8,79	8,78	8,74	8,74	8,7	8,7	8,80	8,9	9,1	9,15	9,2	9,18	-0,38
№4 солтүстік бетте	8,86	8,69	8,79	8,79	8,75	8,7	8,80	8,9	9,1	9,15	9,18	9,16	-0,36
№5 солтүстік бетте	6,47	7,68	3,45	3,45	6,8	5,75	7,90	8,3	8,5	9,1	9,17	9,17	
№6 солтүстік бетте	8,89	8,97	8,76	8,76	8,7	8,7	8,85	8,95	9,15	9,2	9,22	9,2	-0,35
№7 шығыс жағында	9,07	8,93	8,78	8,78	8,75	8,8	8,85	8,95	9,15	9,2	9,21	9,2	-0,35
№8 шығыс жағында	8,86	8,84	8,72	8,72	8,8	8,75	8,85	8,95	9,15	9,2	9,3	9,25	-0,40
№9 шығыс жағында	9,08	9,02	8,94	8,94	8,9	8,9	8,85	8,95	9,15	9,2	9,22	9,25	-0,40
№10 оңтүстік бетте	8,88	8,76	8,72	8,72	8,75	8,8	8,87	8,97	9,07	9,22	9,27	9,25	-0,38
№11 оңтүстік бетте	8,93	8,94	8,93	8,93	8,8	8,85	8,9	9,02	9,07	9,17	9,22	9,2	-0,30
№12 Есімхан мазарының батыс жағында	8,67	8,48	8,25	8,25	8,4	8,55	8,9	9,03	9,08	9,18	9,23	9,2	-0,30
№13 Құдықхана бөлмесінде	8,86	8,80	8,73	8,73	8,71	8,74	8,84	8,95	9,11	9,18	9,22	9,2	-0,36
№14 Жұма мешіт ауласында	10,14	10,41	10,36	10,3	10,2	10,3	10,45	10,5	10,55	10,6	10,6	10,6	-0,15
№15 Мониторинг құдығы	8,60	8,60	8,55	8,48	8,40	8,60	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	-0,20

2.6. Сәулет-реставрациялық жұмыстар

Жылжымайтын мәдени мұра ескерткіштерін қорғау, сақтау, қалпына келтіру, реставрациялау бағыттары бойынша:

- Қылуат жер асты мешітінің айналасын судан оқшаулау;
- Хан ордасы археологиялық қазба жабынын жөндеу;
- Кесене терезелерін құстар кірмейтіндей тормен қаптау;
- Ғылыми экспериментальды лаборатория ғимаратын ремонттау, инженерлік жүйелерін реттеу;
- Сталактиттердің моделін жасауға қатысу;
- Кешен аумағына кіретін ескерткіштерде мониторингтік зерттеу жұмыстарын жасау.

Жылжымалы мәдени-мұра ескерткіштерін қалпына келтіру, реставрациялау бағыты бойынша:

- 28 керамика, металл, ағаш бұйымдарды реставрацияланды;
- 225 жоспардан тыс бұйымдар тазаланып экспозиция қорына тапсырылған;
- 10 матадан тігілген экспонаттарға реставрация жасалған.

Мұрағаттық библиографиялық ізденістер мәліметтер базасын құру бойынша:

- Қожа Ахмет Ясауи кесенесінің реставрациясына қатысты жұмыс есептері мен, ғылыми еңбектерді жинақтау жұмыстары жүруде;
- 30 жуық ғылыми жұмыстардың электронды нұсқалары жасалды;
- Музей-қорық аумағындағы ескерткіштерге қатысты жобаларды жинақтау жүріп жатыр.

Атқарылған жобалау жұмыстары бойынша:

- Гаухар ана кешенінің көркейту жобасы;
- Ескі қала қорғандарына кіре беріс конструкциялар жобасы дайындалды;
- Кассалар дүңгіршегінің жобасы әзірленді;
- Мекеменің авто тұрағының жобасы дайындалды.

2.7. Қор сақтау және құжаттау жұмыстары

Тіркеу және мемлекеттік есепке алу жұмыстары бойынша

Музей қорында жыл басында 26 096 дана жәдігер болған, оның 14 046 данасы негізгі қор, 12 050 данасы ғылыми көмекші қор есебінде болған.

Жыл барысынан 222 дана зат музей қорына сый ретінде қабылданды. Оның 10 данасы негізгі қор есебіне, 212 данасы ғылыми көмекші қор есебіне қабылданды.

29 дана ғылыми көмекші қор есебіндегі жәдігер есептен шығарылды.

2025 жылы қабылданған жәдігерлердің жіктелуі:

1. 57 – данасы жазба ескерткіш жәдігерлер
2. 32 – данасы этнографиялық жәдігерлер
3. 133 – данасы құжаттар, фото-құжаттар тобы

1 дана негізгі қор есебіндегі 51 /а,б номерлі мыс құман музей экспозициясынан жоғалды. Алайда құжат жүзінде есептен шығарылмағандықтан қазіргі күні есепте тұр.

Қазіргі күні музей қорында 26 289 дана жәдігер, оның 14 056 данасы негізгі, 12 233 данасы ғылыми көмекші қор есебінде тұр.

Жәдігерлер бес ғылыми классификацияланған топқа бөлінген:

1. Археологиялық жәдігерлер тобы - 5787 дана (3272+7/2508).
2. Этнографиялық жәдігерлер тобы - 2890 дана (2195/695).
3. Жазба ескерткіштер тобы - 1046 дана (659 /387).
4. Нумизматикалық жәдігерлер тобы - 14 301 дана (7923/6378).
5. Құжаттар, фото-құжаттар тобы - 2265 дана ҒКҚ

Жазба ескерткіштер тобынан қабылданған жәдігерлер фото құжаттарға арналған бөлмеге орналастырылып, сөрелерге қойылды.

26 289 дана жәдігердің 359 данасы музейлер экспозициясында, оның ішінде:

- 247 данасы негізгі қор
- 112 данасы ғылыми көмекші қор

1 данасы 25/а,б Есік. XIVғ. «Қырым Аралы» ғылыми реставрациялық зертханасында қайта қалпына келтірілуде.

25 929 данасы қор сақтау бөлмесінде, оның ішінде:

- 13 797 данасы негізгі қор
- 12 124 данасы ғылыми көмекші қор
- 7 дана жоқ жәдігер (жоғалған)

- 1 дана жәдігер жоғалды. (XIX-XX ғғ. тән КК №51/а,б Мыс құман.)

Қор сатып алу (қор іріктеу) комиссиясы арқылы қабылданған 222 дана затқа атрибуция жасалып, ғылыми жіктелуіне қарай топтарға бөлініп, қабылдау актісі жасалып есепке алынды.

Инвентарлық кітапқа тіркелетін жәдігерлердің жалпы саны - 14 056

тіркелгені - 13 678

тіркелмегені - 378 (378 жазбадан)

Электронды үлгіде жасалған инвентар кітап нұсқасының негізінде қолжазба үлгідегі инвентарлық кітапқа 210 дана жәдігер көшірілді.

2025 жылы музей қорының жәдігерлерін Ұлттық мәдени игілік объектілерінің тізіліміне енгізу барысында 331/4820 сақтау бірлігі сақтау бірлігінің мәліметтері қазақ орыс тілінде дайындалды.

Археология қоры – 117 сақтау бірлігі

Нумизматика қоры – 109/4598 сақтау бірлігі

Этнография қоры – 50 сақтау бірлігі

Жазба ескерткіш қоры – 55 сақтау бірлігі

ҚР музей қоры мемлекеттік каталогының тізіліміне енгізуге ұсынылатын – 495/786 дана жәдігердің қазақ және орыс тіліндегі мәліметтері дайындалды.

Мемлекеттік тізілімге жіберілген жәдігерлердің жалпы саны – 10 094

«Музей Ас» бағдарламасының базасына ендіру жұмыстары бойынша - 447 дана жәдігердің қабылдау актілері базаға тіркелді. Қазіргі күнге дейін жалпы саны – 1110 қабылдау акт, инвентарь карточка базаға тіркелді.

- 103 дана жәдігер 360 фото форматта суретке түсіріліп цифрландырылды.

Осы жылдан бастап ғылыми көмекші қор жәдігерлеріне инвентар карточка ашу, жәдігерді суретке түсіріп жапсыру жұмысы басталды. Қазірге дейін 150+25/230с.б+100 дана жәдігерге жасалды.

Ақпараттық насихат және ғылыми-зерттеу жұмыстары бойынша

Ғылыми құжаттау жұмысы – 148

Жалпы саны - 9053

59 – археология тобынан

20 – этнография тобынан

11 – жазба ескерткіштер тобынан

58 – нумизматика тобынан

2025 жылғы есеппен 2024 жылғы есепті салыстыру

№	Атқарылған жұмыс түрлерінің атауы	2024 ж.	2025 ж.
1	2024 жылы музей қорына қабылданды 222 дана жәдігер. Қазіргі күні – қорда жалпы саны 26 289 жәдігер тұр. (14056 /12233)	186 дана жәдігер	222 дана жәдігер
2	ҚР музей қоры мемлекеттік электронды каталогына жәдігер мәліметі жіберілді.	729/1519 с.б	495/786
3	ҚР Ұлттық мәдени игілік объектілерінің мемлекеттік тізіліміне жәдігер мәліметі жіберілді.	276	10 094
4	Жәдігерлердің ғылыми құжатталуы	164	148
5	«Музей АС» бағдарламасының базасына ендірілді	99	447
6	Әлеуметтік желі фейсбук, тик-ток, инстаграмм бойынша жұмыстар	50	76

2.8. Тарихи-мәдени мұра ескерткіштерін қорғау және есепке алу бөлімінің 2025 жылы атқарған жұмыстары

Тарихи-мәдени ескерткіштердің жалпы саны – 45

№	Ескерткіштердің рәсімделуі	Жалпы саны
1.	Халықаралық маңызы бар	1
2.	Республикалық маңызы бар	24
3.	Жергілікті маңызы бар	1
4.	Алдын-ала тізімге енгізілгені	19

Типологиялық ерекшеліктері бойынша тізімі

№	Ескерткіштердің түрлері	Жалпы саны
1.	Ортағасырлық және ХІХ-ХХғғ тән қала құрылыс және сәулет ескерткіштері	32
2.	Киелі объектілер	4
3.	Археология	9

1. Ескерткіштерді құжаттау жұмыстары.

- 2025 жылдың 17 сәуір күні Мәдениет және ақпарат министрлігі, Мәдениет комитетінің қолдауымен халықаралық ескерткіштер мен тарихи орындар күніне орай «Қожа Ахмет Ясауи кесенесін сақтау бойынша зерттеулер мен тәжірибелік жұмыстар» халықаралық ғылыми-тәжірибелік семинары өткізілді.

2. Ескерткіштерді насихаттау, қорғау, сақтау жұмыстары.

- 2025 жылдың 17 сәуір күні Мәдениет және ақпарат министрлігі, Мәдениет комитетінің қолдауымен халықаралық ескерткіштер мен тарихи орындар күніне орай «Қожа Ахмет Ясауи кесенесін сақтау бойынша зерттеулер мен тәжірибелік жұмыстар» халықаралық ғылыми-тәжірибелік семинары өткізілді.
- Музей-қорыққа қарасты тарихи-мәдени ескерткіштер туралы деректі танымдық жинақ шығарылды.
- Музей-қорыққа қарасты тарихи ескерткіштерге жылу-ылғалдылық режимін бақылау арналған құрылғылар орнатылды.
- Музей-қорыққа қарасты Ежелгі Түркістан қалашығы, Міртөбе қонысы, Гарнизон штабының ғимараты, Әулие Құмшық ата, Жәудір ана мешіт медресесі, Жүсіп ата кесенесі, Үкәша ата мазары мен құдығы, Қаратөбе-Сауран, Гаухар ана кесенесі, Әлқожа ата кесенесі тарихи ескерткіштерінің қорғау аймақтарының шекаралары бекітілді.
- 2025 жылдың 29 қыркүйек – 1 қазан аралығында музей-қорыққа қарасты Күлтөбе, Сауран қалашықтарын ЮНЕСКО-ның Бүкіләлемдік мұралар тізіміне енгізу бойынша «Жібек жолы: «Ферғана-Сырдария» трансұлттық номинациясы аясындағы ИКОМОС техникалық бағалау комиссиясының миссия өкілдері Түркістан облысында іссапармен болды. Аталған миссия құрамында Археология және сәулет саласындағы ИКОМОС-тың Халықаралық сарапшысы Жан Ясмин, ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі ұлттық комиссия мүшесі Дмитрий Воякин, «Қазқайтажанарту» РМК сәулетшісі Ләззат Бейсембаева болды.

ИКОМОС техникалық бағалау комиссиясының миссия өкілдері музей-қорыққа қарасты Күлтөбе, Сауран қалашықтарымен танысып, жергілікті атқарушы билік өкілдері, музей-қорық мамандарымен кездесіп, тарихи нысандарға қатысты ұсынымдар беріп, пікір алмасулар болды.

- 2025 жылдың 11 желтоқсан күні ЮНЕСКО-ның Алматыдағы Өңірлік кеңсесінің ұйымдастыруымен «Қазақстандық жетекші музейлер» өкілдерінің дөңгелек үстелі өтті. Мазмұнды жиынға «Әзірет Сұлтан» музей-қорығынан музей басшысы, бөлім басшысы қатысты. Музей-қорық атынан музей-қорық директорының м.у.а Н.Дүкенбаев туристерге жасалған жағдайлар, жергілікті облыс әкімдігімен бірлесе отырып кесене аумағындағы газондарды алып тастау және мониторинг жұмыстарын жүргізу тәжірибелері жөнінде баяндама жасады.
- 2025ж. қазан айының 13-31 аралығында «Ортағасырлық Сауран» қаласының маңында орналасқан «Қарахан Ата» қорымында археологиялық зерттеу жұмыстары жүргізілді. Археологиялық қазба жұмыстарының нәтижесінде: қорым орналасқан аумақтың жалпы көлемі алынды. Қорымда орналасқан сағаналар мен бейіттердің өлшем бірліктері алынды. Сағана мазардың орны аршылып зерттелді. Қазба кезінде табылған заттай деректерге талдау жасалынды. Аршып зерттелген мазар ХҮІғ. жататындығы анықталды.
- Бөлімнің жылдық жоспарына сәйкес 2025 жылдың 11 шілдесінде бөлім қызметкерлері М.Амантуров, Т.Усеров Сауран микрооазисінде орналасқан киелі орындарға далалық зерттеу жұмыстарын жүргізді. Зерттеу жұмыстарының нәтижесінде Сауран микрооазисінде орналасқан тарихи ескерткіштердің географиялық координаттары алынып, сақталу жағдайына бақылау жұмыстары жүргізіліп ел арасынан оларға қатысты аңыз деректер жинақталды.
- Музей-қорыққа қарасты 22 тарихи ескерткіштің 360 градус көрінісі бар 3D туры жасалынды.

2.9. Имидждік өнімдері

2025 жылы «Әзірет Сұлтан» Ұлттық тарихи-мәдени музей қорығы тарапынан арнайы пакеттер мен буклеттер әзірленіп шығарылды.

III. ҒЫЛЫМИ – ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫ

3.1. Ғылыми шараларды ұйымдастыру және оларға қатысу

2024 жылы 46 мәдени іс-шара ұйымдастырылып, 91 ғылыми мақала жарияланып, 7 байқау, 4 ғылыми экспедиция, музей-қорық жанындағы 7 ғылыми кеңес отырысы ұйымдастырылса, 2025 жылы 62 мәдени іс-шара ұйымдастырылып, 182 ғылыми мақала жарияланып, 7 байқау, 7 ғылыми экспедиция, музей-қорық жанындағы 8 ғылыми кеңес отырысы өткізілді.

Ғылыми жұмыстар бойынша ғылыми – тәжірибелік конференция материалдары жинақтары, мақалалар, каталогтар шығару жұмыстарына қатысып, тарихи-мәдени мұраны насихаттауға және таратуға бағытталған көрмелер, лекциялар және іс-шараларды өткізу жұмыстарын атқарылды.

«Әзірет Сұлтан» Ұлттық тарихи-мәдени музей-қорығы жанынан құрылған ғылыми кеңес отырысын ұйымдастырды.

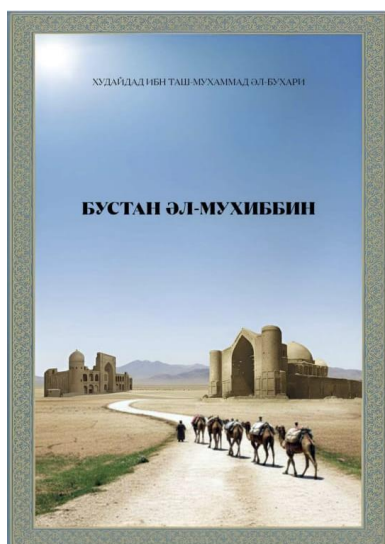
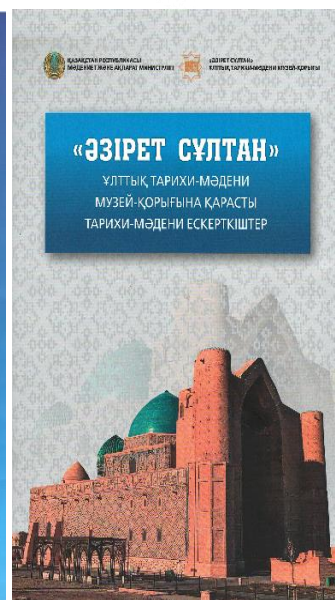
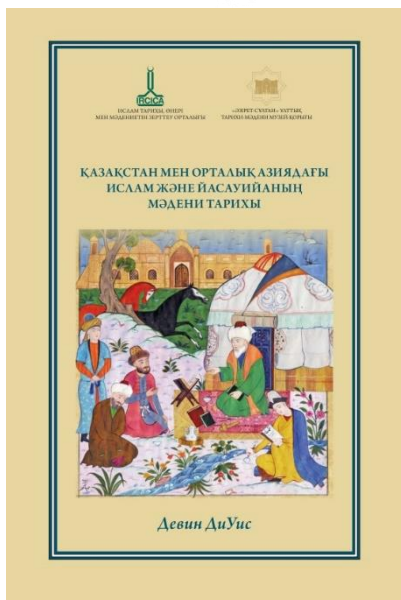
Музей-қорық қызметкерлерінің ұйымдастыруымен «Қожа Ахмет Ясауи және көне Түркістан» тақырыбымен халықаралық екі көрме Уфа қаласындағы Ұлттық музей және Орынбор қаласында Орынбор губернаторлық тарихи-өлкетану музейінде өткізілсе, «Түркістан – мыңжылдықтар сәулесі» көрмесі Шығыс Қазақстан облысы Өскемен қаласында, Павлодар облысы Павлодар қаласында, Ақмола облысы Көкшетау қаласында, Қызылорда облысының Жаңақорған, Шиелі аудандары мен Қызылорда қаласында, «Ясауи және Абай әлемі» көрмесі Абай облысы Семей қаласында ұйымдастырылды. Наурыз мерекесін атап өту барысында арқан тарту, жебе тарту сайыстары ұйымдастырылды. Сонымен қатар оқушылар арасында «Ясауитану – 2025» республикалық дәстүрлі оқушылар байқауы өтті. Байқаудың республикалық кезеңіне республикалық маңызы бар 2 қала мен 14 облыстан 85 оқушы қатысты.

«Заман және мәдениет диалогындағы Ясауи мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын қатарлар» тақырыбында халықаралық симпозиум ұйымдастырылып, өткізілді. Қатысушы мемлекеттер қатарында: Қазақстан, Түркия, Өзбекстан, Ресей, Түркіменстан, Иран, АҚШ, Германия, Жапония, Италия, Әзірбайжан, Қырғызстан, Үндістан мемлекеттерін атап өтуге болады. «Қожа Ахмет Ясауи кесенесін сақтау бойынша зерттеулер мен тәжірибелік жұмыстар» халықаралық ғылыми-тәжірибелік семинары өткізілді.

«Заман және мәдениет диалогындағы Ясауи мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын қатерлер» тақырыбында халықаралық симпозиум жинағы жарық көрді. «Әзірет Сұлтан» Ұлттық тарихи-мәдени музей-қорығында жалпы саны 4 кітап баспадан шықты. Девин ДиУистің «Қазақстан мен Орталық Азияда ислам және Йасауийаның мәдени тарихы» атты кітабы жарыққа шықты. Кітаптың тұсаукесері Түркия Республикасының Стамбул және Алматы қалаларында өтті. Худайдад бин Ташмұхаммед әл-Бұхаридің «Бустан ул-мухйббин» кітабы баспаға ұсынылды. Қожа Ахмет Ясауидің «Рисала дар мақамати арбағин» кітаптары баспаға ұсынылды. «Музей педагогикасы әдістемелік құралы» баспаға ұсынылды. 2025 жылы – 4 кітап, 1 конференция жинағы жарыққа шықты.

Ішкі және сыртқы тарихи нысандардың 12 экскурсиялық мәтіндері жазылып, 1 хаттама 18.02.2025ж. ғылыми кеңесте бекітілді. «Қожа Ахмет Ясауи» мұралары, «Сирек жәдігерлер» залының экскурсиялық мәтіндері жазылып, 3 хаттама 29.04.2025 ж. ғылыми кеңесте бекітілді. «Қожа Ахмет Ясауи» музейі, «Сирек жәдігерлер» көрмесінің экскурсиялық мәтіндері аудиогид құрылғысына үш тілде жазылды.

2024 жылы ғылыми жұмыстар аясында ҚР БЖҒСБК ұсынған рецензияланатын отандық басылымдарда 1 мақала жарияланып, Шетелдік рецензияланатын Scopus базасындағы ғылыми журналға 1 ғылыми мақала баспаға ұсынылса, 2025 жылы Ғылыми жұмыстар аясында ҚР БЖҒСБК ұсынған рецензияланатын отандық басылымдарда 4 мақала жарияланып, Шетелдік рецензияланатын Scopus базасындағы ғылыми журналға 2 ғылыми мақала баспаға ұсынылды.

Сонымен қатар, түрлі ғылыми-тәжірибелік конференция материалдар жинағы мен ғылыми журналдар 182 ғылыми мақала жарияланды.

Көрме жұмыстары бойынша музейде және музейден тыс көшпелі көрмелер саны 70, былтырғы 2023 жылмен (66 көрме) салыстырғанда 4 көрмеге көп.

Ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет субъектісі ретінде 5 жылға арналған аккредиттеу туралы куәлік алынды. Жарамдылық мерзімі 2025 ж. – 2030 ж. 6 мемлекеттік гранттық жобаға өтінім берілді.

3.2. Ғылыми кеңес отырыстары

Жыл басынан бері 7 ғылыми кеңес отырысы өтті. Музей-қорықтың экскурсиялық мәтіндері қайта бекітілді.

- 5 кітап баспаға ұсынылды. Баспаға ұсынылған кітаптар:
- Худайдад бин Ташмұхаммед әл-Бұхаридің «Бустан ул-мухиббин» кітабы.
- Қожа Ахмет Ясауидің «Рисала дар мақамати арбағин» кітабы.
- Музей педагогикасы оқу-әдістемелік құралы.
- «Музей-қорық қорындағы тоқыма бұйымдар» каталог.
- Девин ДиУистің «Қазақстан мен Орталық Азияда ислам және Йасавийаның мәдени тарихы» атты кітабы.

Қожа Ахмет Ясауи кесенесі мен оның маңына жерленген тұлғалар тізіміне 5-тұлғаның есімі қосылды:

- Арғын Бесім батыр.
- Сүйіндік-Қаржас Ақмырзаұлы Азынабай (17...-1838).
- Қорысбай Тәңірбергенұлы.
- Қалпе баһадүр.
- Субатай (Сыпатай) батыр.

Айы	Қаралатын мәселелер	Баяндамашы	Комиссия
Ақпан	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми кеңестің 2025 жылға арналған жылдық жоспарын және құрамын бекіту 2. Музейлердің экскурсиялық мәтінін әзірлеу және бекіту 3. Ясауи музейі мен (Сирек жәдігерлер көрмесінің тақырыптық-экспозициялық жоспарын бекіту 4. Әртүрлі мәселелер 	Ғылыми кеңес мүшелері Б.Байболов Н.Таңатаров Д.Саидвакасов Д.Саидвакасов	Кеңес мүшелері
Наурыз	<ol style="list-style-type: none"> 1. 18 сәуір - Халықаралық тарихи ескерткіштерді қорғау күніне орай Қожа Ахмет Ясауи кесенесіндегі кешенді ғылыми-зерттеу жұмыстарына қатысты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік семинарды ұйымдастыру жұмыстары және қаржылық сметасы іс шарасын бекіту. 2. Мектеп оқушылары арасында дәстүрлі «ЯСАУИТАНУ-2025» республикалық байқауын ұйымдастыру жұмыстары және қаржылық сметасы іс шарасын бекіту. 3. Әртүрлі мәселелер 	А.Кәрім Б.Байболов	Кеңес мүшелері

Сәуір	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Заман мен мәдениет диалогындағы Ясауи мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын-қатерлер» Халықаралық симпозиумін ұйымдастыру жұмыстарын әзірлеу. 2. 18 мамыр – Халықаралық музей күніне орай «Түнгі музей акциясы» мәдени іс-шарасын өткізу жоспарын бекіту. 3. Қызылорда, Павлодар, Өскемен және Көкшетау қалаларында өтетін «Әзіреті Түркістан», «Түркістан. Мыңжылдықтар сәулесі» тақырыбындағы көрмелерін ұйымдастыру жұмыстарын бекіту. 4. Түркістан тарихы музейінің экспозициясын жасау мәселесі 5. Сирек жәдігерлер залының экскурсиялық текстін бекіту 6. Әртүрлі мәселелер 	<p>Н.Дүкенбаев</p> <p>Д.Саидвакасов</p> <p>Д. Саидвакасов</p> <p>Д. Саидвакасов</p> <p>Б.Байболов</p>	<p>Кеңес мүшелері</p>
Маусым	<ol style="list-style-type: none"> 1. РФ Орынбор және Уфа қалаларында «Қожа Ахмет Ясауи және көне Түркістан» тақырыбында көшпелі көрме өткізу жұмыстарын бекіту. 2. Худайдад бин Ташмұхаммед әл-Бұхаридің «Бустан ул-мухиббин» кітабын баспаға ұсыну. 3. Түркістан тарихы музейінің экспозициялық жобасын бекіту мәселесі. 4. Әртүрлі мәселелер 	<p>Д. Саидвакасов</p> <p>С.Моллақанағатұлы</p> <p>Д.Саидвакасов</p>	<p>Кеңес мүшелері</p>
Тамыз	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кеңес мүшелерін қайта қарау мәселесі 2. Музей- қорық аумағындағы музейлердің тақырыптық- экспозициялық жоспарларына толықтырулар енгізу 3. Түркістан тарихы музейінің ТЭЖ, тұжырымдамасын, эскиздік жобасын бекіту 4. Әртүрлі мәселелер 	<p>Р.Жүзбаева</p> <p>Д. Саидвакасов</p>	<p>Кеңес мүшелері</p>
Қыркүйек	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Музей педагогикасы» бойынша әдістемелік құрал дайындау 2. Қожа Ахмет Ясауидің «Рисала дар мақамати арбағин» кітабын баспаға дайындау 3. Ясауи музейі мен Сирек жәдігерлер залының экскурсиялық (аудиогид) мәтіндерін бекіту. 4. Түркістан тарихы музейінің экспозициясын жасау мәселесі. 5. Әртүрлі мәселелер 	<p>Б.Байболов</p> <p>Д.Арынова</p> <p>С.Моллақанағатұлы</p> <p>Б.Байболов,</p> <p>С.Моллақанағатұлы</p> <p>Д. Саидвакасов</p> <p>С.Агитаев</p>	<p>Кеңес мүшелері</p>

Қараша	<p>1. Худайдад бин Ташмұхаммед әл-Бұхаридің «Бустан ул-мухиббин» кітабы мен Қожа Ахмет Ясауидің «Рисала дар мақамати арбағин» кітабын баспаға ұсыну.</p> <p>2. Музей педагогикасы оқу-әдістемелік құралы мен Музей қорындағы тоқыма бұйымдарға арналған каталогты баспаға ұсыну.</p> <p>3. Шетелдегі халықаралық көрмелер ұйымдастыру мәселелері.</p> <p>4. ТІКА ұйымының Қылует мен жұма мешітіне қатысты экспозиция мәселелері.</p> <p>5. «Ясауитану» республикалық байқауының қағидасына өзгерістер енгізу мәселесі</p> <p>6. Әртүрлі мәселелер</p>	<p>С.Моллақанағатұлы</p> <p>Н.Әшірбекова Г.Атабаева</p> <p>Д.Саидвакасов</p> <p>М.Тастанбеков</p> <p>Б.Байболов</p>	<p>Кеңес мүшелері</p>
Желтоқсан	<p>1.«Әзірет Сұлтан» Ұлттық тарихи-мәдени музей-қорығының 2026 жылғы жоспарын бекіту</p> <p>2.Музейдің жылдық есебін талқылау</p> <p>3. Ғалым, археолог Марат Тұяқбаевтың 70 жылдық мерейтойына арналған «Түркістан археологиясының өткені мен бүгіні: зерттеулер тарихы» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясын ұйымдастыру мәселелері</p> <p>4. Әртүрлі мәселелер</p>	<p>М.Тастанбеков</p> <p>Бөлім басшылары</p> <p>А.Кәрім</p>	<p>Кеңес мүшелері</p>

3.3.Ғылыми кітапхана ісі

Музейдің ғылыми кітапхана қорында 2025 жылдың басында 7537 дана кітап тіркелді. Сатып алынған кітап - жоқ. 2025 жылдың соңындағы мәлімет бойынша тіркелген жалпы кітап саны жылғы мәлімет бойынша – 9 471 дананы құрайды.

3.4.Мәдени-көпшілік іс-шаралар

«Әзірет Сұлтан» Ұлттық тарих-мәдени музей-қорығы бірнеше үйірмелер мен музейлік жобаларды сәтті жүргізіп келеді.

Атап айтқанда:

- Ясауитану клубы;
- Өлке Таным үйірмесі;
- Жас археолог;
- Жас реставратор;
- Жас экскурсовод;
- «Мұрагер» музейлік лагері;
- «Сәтті сәрсенбі» жобасы;
- «Музейдегі тарих сабағы» жобасы;
- «Жаншуақ» жобасы;
- «Әжелер мектебі» жобасы;
- Білгенге маржан жобасы.

Сонымен қатар 2025 жылы «Еңбек адамы» бағдарламасы бойынша 4 кездесу өткізілді, 2024 жылы «Еңбек адамы» бағдарламасы бойынша 3 кездесу өткізілді.

№	Ис-шара атауы	Қатысушылар саны
1.	Ясауитану клубы	236
2.	Үйірмелер	
	«Жас археолог»	10/12
	«Жас экскурсовод»	12/12
	«Рас реставратор»	12/21
	«Өлке Таным»	16
	«Мұрагер» Музейлік лагер	48
1.	Жоба (Лекция)	
	«Сәтті сәрсенбі» жобасы	953
	Танымдық сабақ	622
	«Музейдегі тарих сабағы» жобасы	212
	Ойлан тап жобасы	15
	Білгенге маржан жобасы	53
	«Әжелер мектебі» жобасы	72
	«Жаншуақ» жобасы	19

IV. ҚАРЖЫ ТУРАЛЫ

Кәсіпорынның қаржылық кірістері

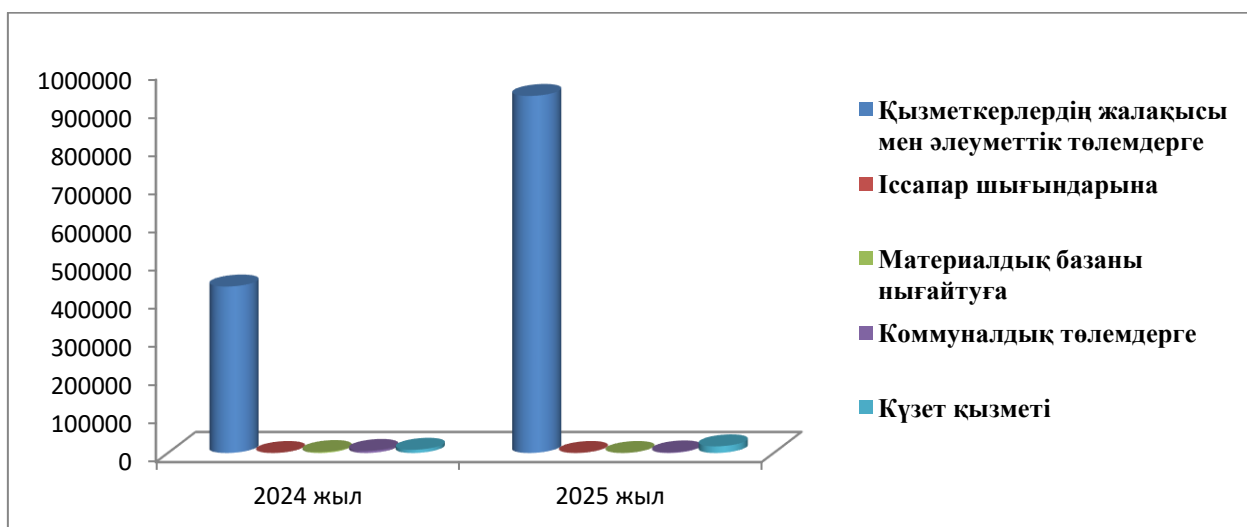
к/с	Шығын атауы	2024 жылы	2025 жылы	Айырмасы, +, -
	Барлығы, мың теңге	642 519,0	1 087 396,5	+731 130,8
	Оның ішінде :			
1	Бюджеттен бөлінген қаражат	451 540,0	1 110 022,5	+658 482,5
	- <i>Субсидия</i>	451 540,0	1 110 022,5	+658 482,5
	- <i>Сапар орталықтарының құрылыс жұмыстарына</i>	-	-	-
	- <i>Ғылыми жобаларды қаржыландыруға</i>	-	-	-
2	Ұлттық қордан бөлінген қаржы	-	-	-
3	Ақылы қызмет көрсетуден түскен қаржы	115 971,9	132 095,6	+54 848,3
4	Қайырымдылық көмек көрсетуден түскен қаржы	75 007,1	116 589,8	+47 048,4

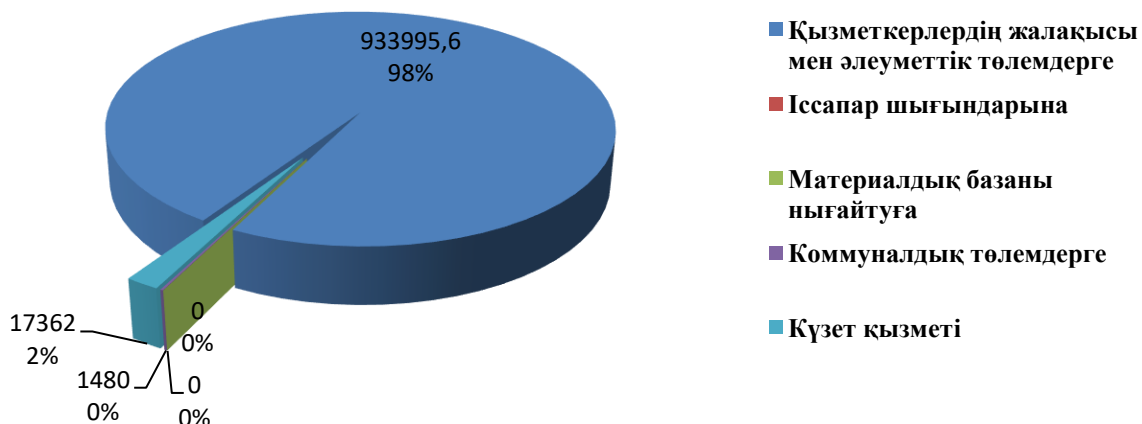

4.1. Бюджеттен бөлінген қаржы

қ/с	Шығын атауы	2024 жылы	2025 жылы	Айырмасы, +, -
	Барлығы, мың теңге	451 540,0	1 110 022,5	+658 482,5
	Оның ішінде :			
1	Қызметкерлерге жалақы мен әлеуметтік төлемдер төлеуге	435 411,0	933 995,6	+498 584,6
2	Іссапар шығындарына	-	-	-
3	Материалдық базаны нығайтуға	2 437,0	-	-2 437,0
4	Коммуналдық төлемдерге	5 317,0	1 480,0	-3 837,0
5	Күзет қызметіне	8 375,0	17 362,0	+8 987,0
6	Ғимаратты күтіп ұстауға	-	34 078,2	+34 078,2
7	Симпозиум өткізуге	-	123 106,7	+123 106,7

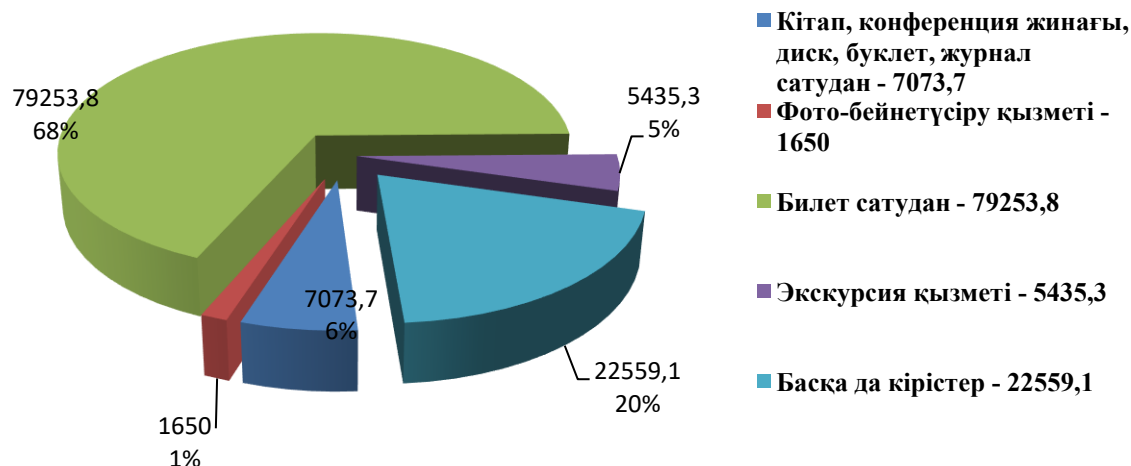
2025 жылғы қаржы

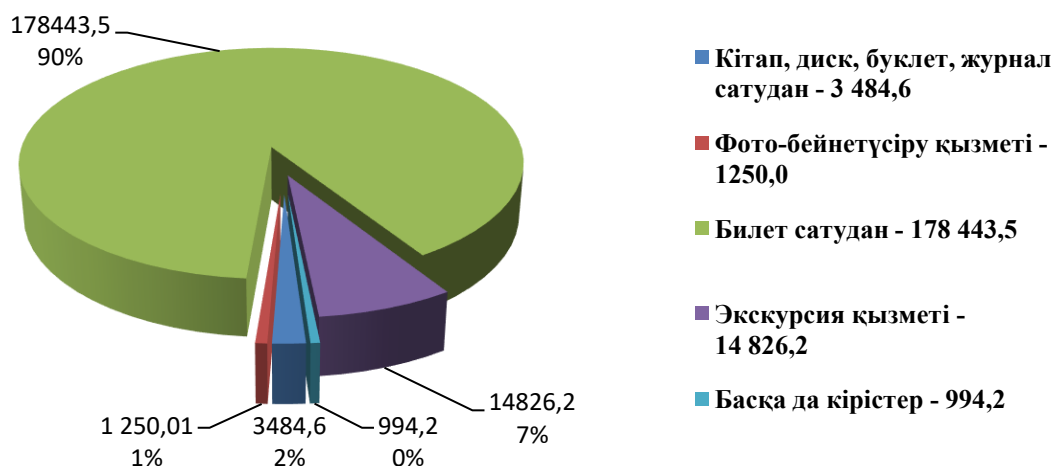
4.2. Ақылы қызмет көрсетуден түскен қаржы

к/с	Кіріс көздерінің атауы	2024 жылы	2025 жылы	Айырмасы, +, -
	Барлығы, мың теңге	115 971,9	198 998,5	+54 848,3
	Оның ішінде :			
1	Кітап, конференция жинағы, диск, буклет, журнал сатудан	7 073,7	3 484,6	-3 589,1
2	Фото-бейнетүсіру қызметі	1 650,0	1 250,0	-400,0
3	Экскурсиялық қызмет	5 435,3	14 826,2	+9 390,9
4	Билет сатудан	79 253,8	178 443,5	+99 189,7
5	Басқа да кірістер (өсімпұл)	22 559,1	994,2	-21 564,9

2024 жылғы кірістің үлесі

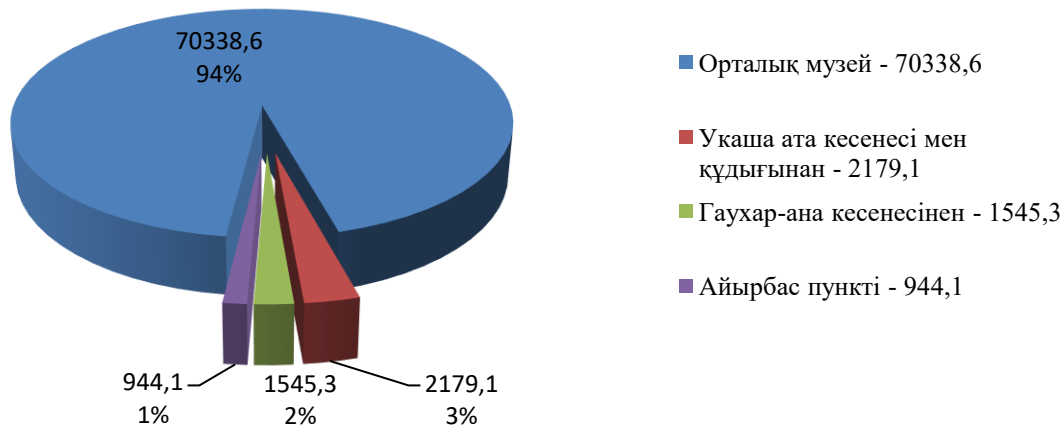
2025 жылғы кірістің үлесі

4.3. Қайырымдылық пен демеушілік көмек көрсетуден түскен қаржы

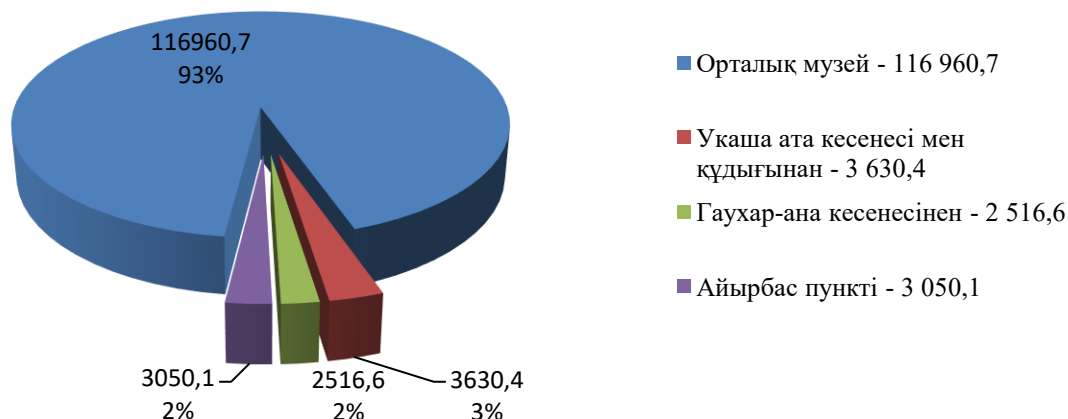
к/с	Кіріс көздерінің атауы	2024 жылы	2025 жылы	Айырмасы, +, -
	Барлығы, мың теңге	75 007,1	126 242,5	+51 235,4
	Оның ішінде :			
1	Қ.А.Ясауи кесенесіндегі сейфтерге түскен қаржы	70 331,2 (25181,4)	116 960,7 (37 886,2)	+46 629,5
2	Ұкаша-ата кесенесі мен құдығына қойылған сейфтерден түскен қаржы	2 179,1 (264,6)	3 630,4 (723,0)	+1 451,3
3	Гаухар-ана кесенесіндегі сейфке түскен қаржы	1 545,3 (566,5)	2 516,6 (1 457,6)	+971,3
4	Айырбастау пунктінен	944,1	3 050,1	+2 106,0

2024 жылы түскен қаржының үлесі

2025 жылы түскен қаржының үлесі

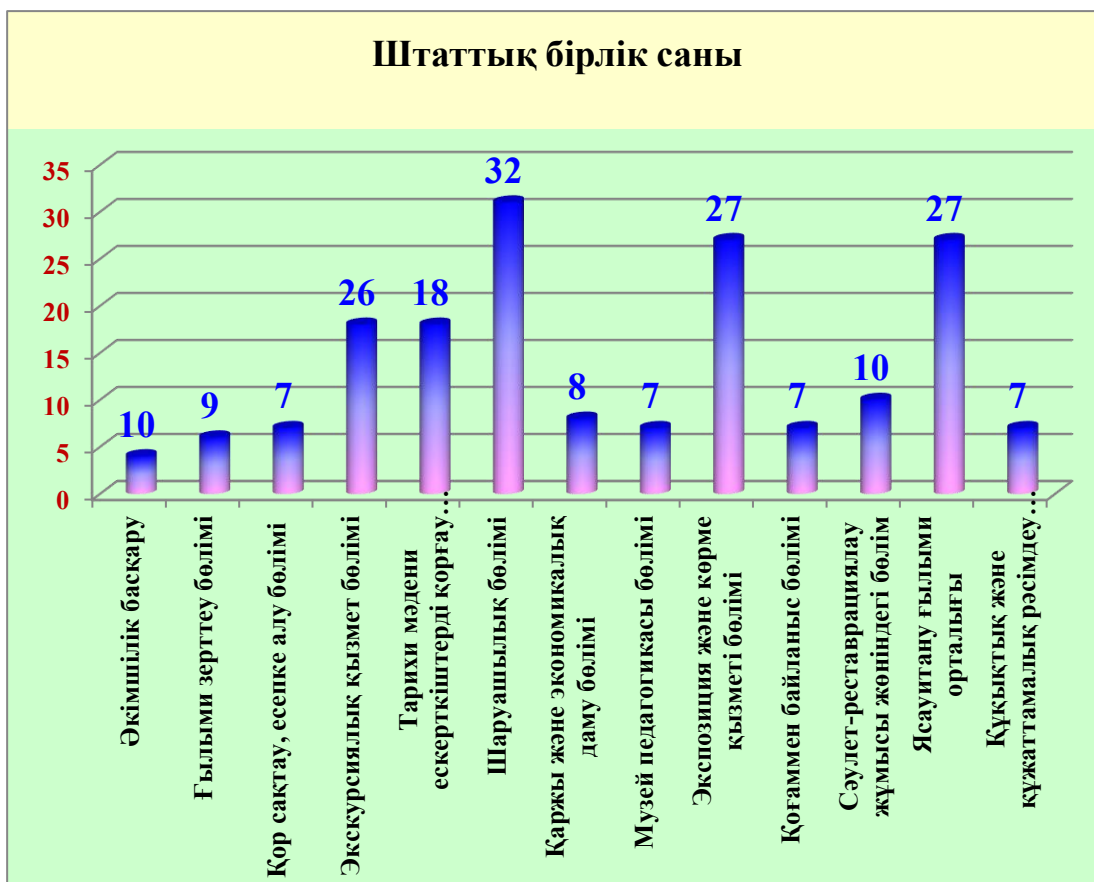
V. ӘКІМШІЛІК ЖӘНЕ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҰМЫСТАР

5.1. Кадрлық қызмет

«Әзірет Сұлтан» Ұлттық тарихи-мәдени қорық-музейінің штаттық бірлік саны – 177.

Орта білімділер -35 адам

Жоғары білімділер – 142 адам

Кәсіпорында 3 т.ғ.к., 2 фил.ғ.к., 4 қауымдастырылған профессор, 2 ph докторы, 27 ғылым магистрі қызмет атқарады.

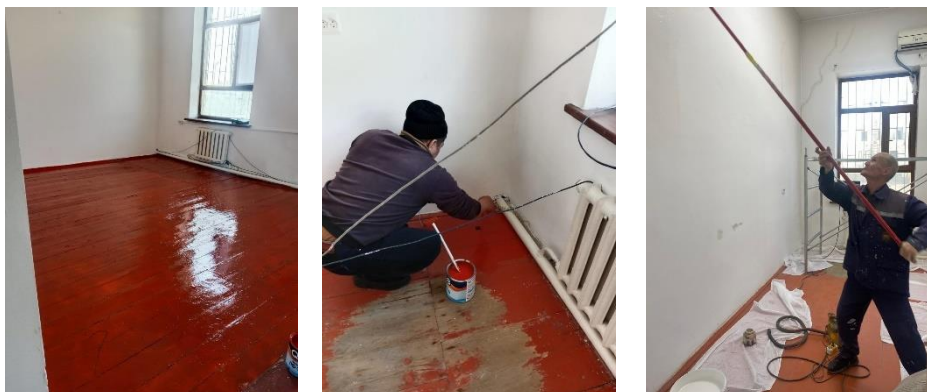
2025 жылы 80 қызметкер біліктілікті арттыру курстарына қатысып, біліктіліктерін көтерді.

2025 жылы бос лауазым орындары бойынша конкурс өткізу тәртібі арқылы тұрақты штат бірлігіне 94 қызметкер жұмысқа қабылданды.

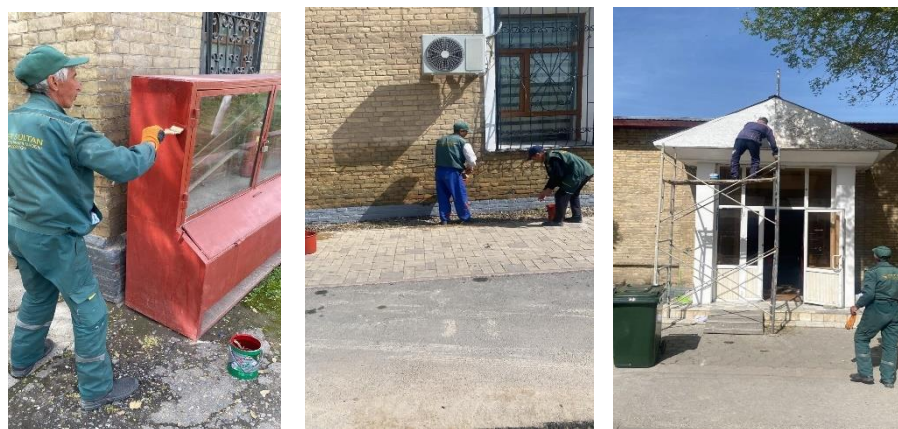
2025 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің «Ерен еңбегі үшін» медалімен 1 қызметкер, 1 қызметкер Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі тарапынан «Еңбек ардагері» төсбелгісімен наградталды.

ЕКС жүйесі бойынша енгізу 100%, Workspace қосымшасына қосылу 100%-ға орындалды.

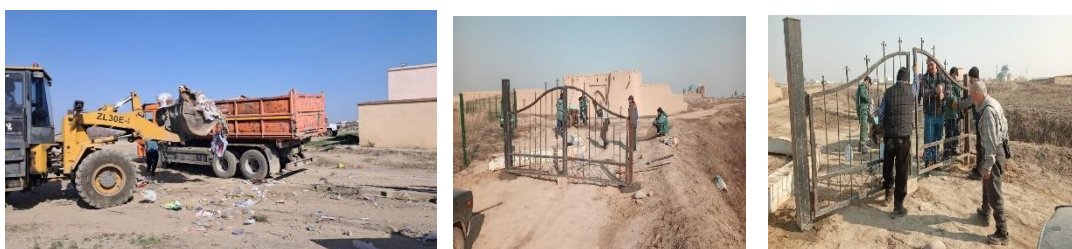
5.2. Шаруашылық жұмыстар

“Гарнизон штабы” ғимаратында жөндеу жұмыстары жүргізілді

“Гарнизон штабы” ғимаратының сыртында жөндеу жұмыстары жүргізілді

Жұма мешіті артындағы алаңша күл-қоқыстан тазартылып, музей-қорық аумағына кіру жолдарына шарбақтар орнатылды

Музей-қорығы аумағында тұрақты түрде тазалық жұмыстары, табиғи шөптерді шабу, тазалау және шығару жұмыстары жүргізіледі

Музей аумағында сырлау жұмыстары жүргізілді

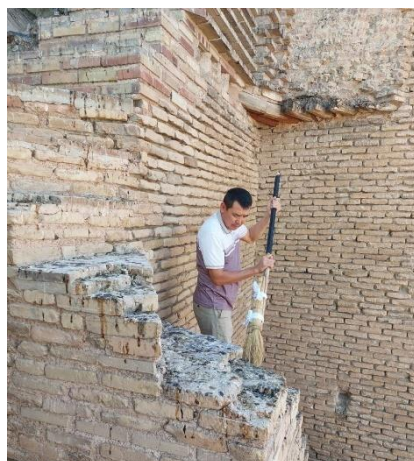
Музей-қорығы аумағындағы қорғандарда сылау жұмыстары тұрақты түрде жүргізіледі

Музей-қорыққа қарасты ғимараттарда дезинфекция жұмыстары 2 рет жүргізілді

Сауран қалашығындағы жөндеу жұмыстары

Қожа Ахмет Ясауи кесенесінің төбесіне жазғы және қысқы мезгілдерде тазалық жұмыстары жүргізіліп тұрады

Кесене алдына ескертпе бояулары тұрақты түрде сырланып тұрады

5.3. Материалдық – техникалық базасы

«Әзірет Сұлтан» Музей-қорығының балансындағы ғимараттар саны – 3;

Компьютер және ұйымдастырушылық техникалар саны - 48;

Көлік құралдары – 3.

2025 жылы музей-қорыққа 40 компьютер және 10 принтер сатып алынды. Кеңсе ғимараты, Ясауи музейі және Гарнизон ғимаратына турникет қойылып, workspace-пен интеграция жасалды

5.4. Ғимараттар туралы мәлімет

Музей-қорық мекемесі Түркістан облысы, Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі № 1Б, бір қабатты ғимаратта орналасқан.

Қожа Ахмет Ясауи кесенесінің аумағында музейлендіріліп, топталған ескерткіштер:

Қожа Ахмет Ясауи кесенесі, XII-XIV ғғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі № 1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Есім хан кесенесі XVII ғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі № 1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Рабия Сұлтан бегім кесенесі, XVғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Қылуат жер асты мешіті, XII-XXғғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Шығыс моншасы, XVI-XX ғғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Жұма мешіті, XIXғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Шілдехана, XII-XIVғғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Белгісіз сағана XVIғ(Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Сегіз қырлы сағана XVI- XVIIғғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Цитадель қамал қабырғасы XVI-XIXғғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Мүсәллә қақпасы, XIXғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Түркістан тарихы музейі, XIXғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Әйтеке би көшесі №1Б)

Кадастрлық номері 19-307-020-1179

Әлқожа ата кесенесі XII-XIYғғ. (Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Ә.Тұтқабаев көшесі, Жалпы жер аумағы)

Жер аумағы – 3 га.

Кадастрлық номері 19-307-008-006

Үкәша ата кесенесі мен құдығы IX-Xғғ, (Мекен-жайы: Сауран ауданы, Бабайқорған ауылдық округі)

Жер аумағы 90 га

Кадастрлық номері 19-307-128-017

Гауһар ана кесенесі, XII-XIYғғ, (Мекен-жайы: Түркістан қаласы)

Жер аумағы 5 га

Кадастрлық номері 19-307-165-677

Сауран қалашығы, XIII-XIV – XVIIIғғ, (Мекен-жайы: Сауран ауданы, Жібек жолы ауылдық округі)

Қорғау аумағы 50 га

Кадастрлық номері 19-307-122-029

5.5 Меншіктегі автокөліктер

Газ -3507 қызметтік автокөлігі

Mercedes Benz L350S қызметтік автокөлігі

«Беларус - 320» кіші трактор

VI. ҒЫЛЫМИ БАСЫЛЫМДАР МЕН БҰҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТ ҚҰРАЛДАРЫНДА ЖАРИЯЛАНҒАН МАҚАЛАЛАР

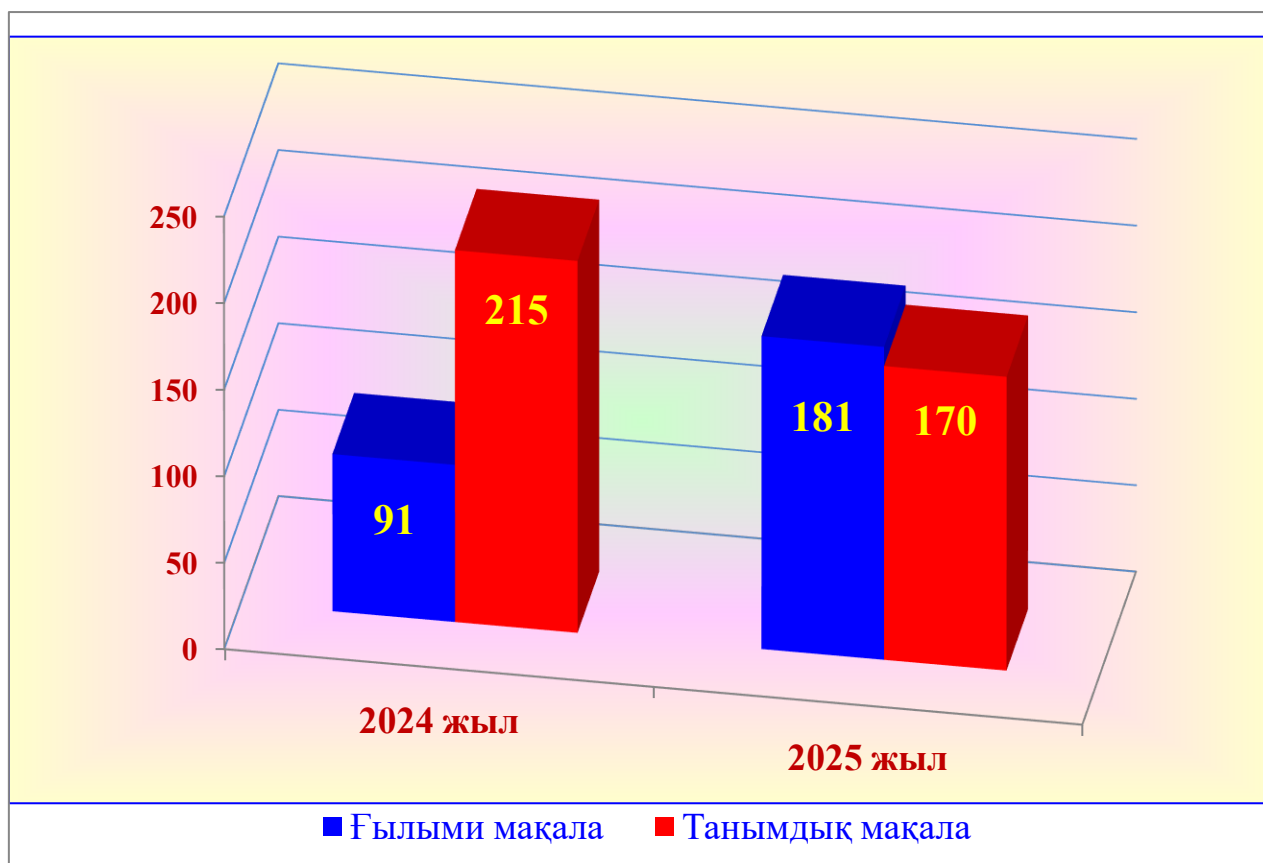
6.1. Ғылыми мақалалар

2024 жылы 91 ғылыми мақала 2025 жылы 181 ғылыми мақала (4 мақала ҚР БЖҒМ ұсынған ЖАК тізіміне кіретін ғылыми журналдарда) жарияланды

6.2 Танымдық мақалалар

2024 жылы 215 танымдық мақала 2024 жылы 170 танымдық мақала, баспасөзде жарияланды.

Ғылыми және танымдық мақалалардың салыстырмалы көрсеткіші

Ғылыми мақалалар тізімі:

Б.Байболов. Музейлік коммуникациясы: теориялық және практикалық аспектілері. Museum.kz ғылыми-практикалық журнал. 1(9) 2025. 1-8 бб.

Б.Байболов. Есім ханның Түркістанға жерленуі жайлы зерттеулер. Музей әлемі ғылыми журналы. №1.2025.70-75 бб.

Б.Байболов. Қылуат және оқшаулану дәстүрі. Заман және мәдениет диалогындағы Ясауи мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын-қатерлер. Халықаралық симпозиум материалдары. Түркістан. 2025. 64-72 бб.

Б.Байболов. Музейдегі экспозиция және көрме жұмыстарын ұйымдастырудың тиімді тәсілдері. Отырар археологиялық музей-қорығының 45 жылдығына арналған «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің үдерістері мен жаңа мүмкіндіктері» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. 29 мамыр, 2025.

Б.Байболов. Қожа Ахмет Ясауи кесенесінде жерленген Хәннәби Серкеұлы жайлы зерттеулер. Мөңке би Тілеуұлының 350 жылдығына арналған «Мыңжылдықты болжаған Тұранның ұлы тұлғасы» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. Ақтөбе. 20 қыркүйек, 2025.

Б.Байболов. Баспаналар туралы зерттеулер. Астана. 2025.

Б.Байболов. Қазақстанның оңтүстігінде орналасқан қылуат жерасты тарихи-мәдени орындардың зерттелуі. «Түркі жұртының жұрнағы» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. 2-3 қазан, 2025.

Б.Байболов. Музей экспозициясын жасақтаудағы негізгі ұстанымдар мен түсініктер. Абай музейінің хабаршысы. 2025, №3-4 (34)

Б.Байболов Музей қорындағы Ө.Жәнібеков мұралары. «Ұлт руханияты және Өзбекәлі Жәнібек тағылымы» халықаралық форумы. Түркістан, 2025 ж.

Б.Байболов. Қабіржапыш туралы зерттеулер. ЖАК журналына ұсынылды

Шаметов С. «Қазақ хандығы жауынгерлерінің әскери өнері» ғылыми мақала Республикалық «Мәдени мұра» журналының 1 номеріне жарияланды;

Шаметов С. «Түркістан археологиялық экспедициясы зерттеулеріндегі Түркістан өңірінің археологиялық ескерткіштері» «Мәдени мұра» ғылыми журналы №2. 2025 ж.

Шаметов С. «Музей коммуникациясы: Теориялық және практикалық аспектері» Республикалық «Muzeum.kz» журналы. №1. 2025 ж.

Шаметов С. «Музей - педагогикасының іс-әрекет формалары және оны классификациялау» ғылыми мақала «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің халықаралық симпозиумы жинағы. Ақтау. 2025 ж.

Шаметов С. «Түркістан маңындағы ежелгі қоныстар мен ортағасырлық құрылыстарға жүргізілген археологиялық зерттеулер» «Түркі жұртының жұрнағы» Халықаралық ғылыми - практикалық конференция материалдар жинағы. Ақтау. 2025 ж.

Шаметов С. «Қылуат және оқшаулану дәстүрі» ғылыми мақаласы «Заман мен мәдениет диалогындағы Ясауи мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын-қатерлер» халықаралық симпозиумы материалдар жинағы. Түркістан. 2025 ж.

Шаметов С. «Музей коммуникациясы теориялық және практикалық аспектілері» «III Ұлы даланың ұлттық дәстүрлері» Халықаралық ғылыми форумы материалдары жинағы. Астана. 2025 ж.

Шаметов С. «Қылуат» жерасты мешітінің археологиялық зерттелуі» ғылыми мақала Әзербайжан Республикасы Гянджа мемлекеттік тарихи-мәдени қорығының ұйымдастырған «Түркі мемлекеттерінің мәдени мұрасы: ортақ құндылықтар, ортақ жауапкершілік» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық онлайн конференциясы. 2025 ж.

Шаметов С. «Музей қызметін жарнамалау және оның туризмнің дамуына әсері» «Туризм дамытудағы негізгі бағыттар және ондағы музейлердің ролі» тақырыбындағы қалалық семинар. Түркістан. 12.02. 2025 ж.

Шаметов С. «Музей - педагогикасының формалары» ғылыми мақала «Музей педагогикасы» оқу-әдістемелік құралына жарияланды

Үркінбаева А. «Музей қорындағы ұлттық зергерлік бұйым – сырғалардың зерттелуі» тақырыбында ғылыми мақала “Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің үдерістері мен жаңа мүмкіндіктері” (Отырар мемлекеттік археологиялық музей-

қорығының 45 жылдығына арналған) Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдар жинағында жарияланды.

Үркінбаева А. «Музей педагогикасы: тарихы және даму болашағы» тақырыбында ғылыми мақала MUSEUM.KZ Ғылыми практикалық журналында №2(10)2025 ж. жарияланды.

Үркінбаева А. «Қылуат және оқшаулану дәстүрі» тақырыбында ғылыми мақала «Заман мен мәдениет диалогындағы Ясауи мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын-қатерлер» Халықаралық симпозиумы материалдар жинағы 15-16 мамыр 2025 ж.

Үркінбаева А. «Мұрагер» жазғы музей лагерінің тәжірибесі «Музейлік білім беру кеңістігіндегі жаңа бастама:» тақырыбында ғылыми мақала «Дүниежүзілік мәдени құндылықтар жүйесіндегі дала өркениеті: музей ісіндегі теория және практика» халықаралық ғылыми конференция материалдар жинағы. Астана. 27.06.2025 ж.

Үркінбаева А. «Қазақ даласының тарихи жадындағы Қазыбек би» тақырыбында ғылыми мақала Ақтөбе облыстық тарихи-өлкетану музейі Мөңке Тілеуұлының 350 жылдығына арналған «Мыңжылдықты болжаған тұранның ұлы тұлғасы» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясына жазылып, баспаға ұсынылды.

Үркінбаева А. Маңғыстау мемлекеттік тарихи-мәдени қорығы 2025 жылы 2-3 қазанда Маңғыстау облысының Ақтау қаласында өтетін «Түркі жұртының жұрнағы» Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясына «Қазақстанның ХІХ-ХХ ғасырлардағы зергерлік өнері» тақырыбында ғылыми мақала жазылып, баспаға ұсынылды.

Үркінбаева А. 2025 жылы 2-3 қазанда Маңғыстау облысының Ақтау қаласында өтетін «Түркі жұртының жұрнағы» Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясына «Түркістан маңындағы ежелгі тұрақтар мен ортағасырлық құрылыстарға жүргізілген археологиялық зерттеулер» тақырыбында ғылыми мақала жазып, баспаға ұсынылды.

Үркінбаева А. 2025 жылдың 16-17 қазанында «Ақтау-Түркі әлемінің мәдени астанасы» жылы аясында өтетін «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің халықаралық симпозиумына және ІV «ТҮРКСОЙ музей басшылары кеңесінің» отырысына «Кітап пен музей: рухани сабақтастықтың тоғысқан тұстары» тақырыбында ғылыми мақала жазылып, баспаға ұсынылды.

Үркінбаева А. Абайдың «Жидебай Бөрілі» мемлекеттік тарихи-мәдени және әдеби-мемориалдық музей-қорығы 2025 жылы 22 қазан күні өткен музей-қорықтың 85 жылдығына арналған «Заманауи музейтану: цифрландыру, қолжетімділік және тұрақты даму» халықаралық ғылыми-тәжірибелік онлайн-конференцияға «Музейтану ғылымының қалыптасу тарихы мен теориялық негіздері» тақырыбында ғылыми мақала жазылып, баспаға ұсынылды.

Джалишева И. «Музей педагогикасы-инновациялық педагогикалық технология» ғылыми мақала «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің халықаралық симпозиумы жинағында жарияланды.

Джалишева И. «Музей педагогикасының іс әрекет формалары және оны классификациялау» ғылыми мақала «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің халықаралық симпозиумы жинағында жарияланды.

Джалишева И. «Музей ісіндегі педагогикалық бағыттар және олардың маңызы» тақырыбында ғылыми мақала «Абай музейінің хабаршысы» журналына жарияланды. 2025 ж. №3-4 (34) 83-87 бб.

Джалишева И. «Тарих пен технологияның тоғысында: музейдің мәдени мұрадағы ролі» ғылыми мақала Республикалық «Museum.kz» журналы №4.

Тұрсынов А. «Түркістан оазисіндегі қалақұрылысы мәдениетінің қалыптасуы және Ұлы Жібек Жолы» тақырыбында ғылыми мақала «Отан тарихының өзекті мәселелері:

жаңа көзқарастар және ізденістер» Тарихшылардың Ұлттық конгресі жинағына мақала ұсынылды;

Тұрсынов А. «Тарихи-мәдени мұраны насихаттаудағы музейде ұйымдастырылатын үйірме жұмыстары: «Әзірет сұлтан» музей қорығының тәжірибесінде» тақырыбында Museum.kz ғылыми-практикалық журналында мақала жарияланды;

Тұрсынов А. «Сауран археологиялық кешенінің туристік әлеуеті» тақырыбында Отырар қорық-музейінің 45 жылдығына арналған конференция жинағында мақала жарияланды;

Тұрсынов А. «Ұлы Жібек жолы бойындағы ортағасырлық Сауран қаласы» тақырыбында «Ұлы Жібек жолы: тарихты тоғыстырған мекен» конференциясында баяндама жасалды;

Тұрсынов А. «Музейлік білім беру кеңістігіндегі жаңа бастама: «Мұрагер» жазғы музей лагерінің тәжірибесі» тақырыбында ҚР Ұлттық музей «Дүниежүзілік мәдени құндылықтар жүйесіндегі дала өркениеті: музей ісіндегі теория және практика» халықаралық ғылыми конференция жинағында мақала жарияланды;

Тұрсынов А. «Түркістан тарихи-мәдени туризміндегі музейлердің орны» тақырыбында Абайдың «Жидебай Бөрілі» мемлекеттік тарихи-мәдени және әдеби-мемориалдық музей-қорығы 85 жылдығына арналған «Заманауи музейтану: цифрландыру, қолжетімділік және тұрақты даму» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағына мақала жарияланды;

Тұрсынов А. «Қазақстанның ХІХ-ХХ ғасырлардағы зергерлік өнері» тақырыбында Маңғыстау мемлекеттік тарихи-мәдени қорығы ұйымдастырған «Түркі жұртының жұрнағы» атты халықаралық ғылыми практикалық конференциясы жинағына мақала жарияланды;

Тұрсынов А. «Управление историко-культурным туризмом в Туркестане: актуальные проблемы и направления развития» тақырыбында Тәжікстанның Халықаралық туризм және кәсіпкерлік университетінің «Дамып келе жатқан цифрлық экономика жағдайындағы инновациялық менеджмент» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференция жинағына мақала жарияланды;

Тұрсынов А. «Ясауи кесенесіне келушілер динамикасы негізінде Түркістанның тарихи-мәдени туризміне талдау» тақырыбында TITF-2025 Халықаралық инвестиция және туризм форумының пленарлық отырысында баяндама жасалды;

Тұрсынов А. «Сауран сәулеттік-археологиялық кешені» тақырыбында Әзербайжан Республикасы Гянджа мемлекеттік тарихи-мәдени қорығының ұйымдастырған «Түркі мемлекеттерінің мәдени мұрасы: ортақ құндылықтар, ортақ жауапкершілік» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференцияда баяндама жасалды;

Тұрсынов А. «Зиярат дәстүрі қасиетті орындардағы құрмет пен қоқыс» тақырыбында жарияланған Жас Алаш газетінің 28.10.2025ж. №85 санына сұқбат берілді.

Оразов Т. «Қазыбек би қазақ даласының тарихи жадында» Ақтөбе қаласында «Мыңжылдықты болжам Тұраның ұлы тұлғасы» халықаралық ғылыми тәжірибелік конференция жинағы.

Оразов Т. «Қазіргі адамға музейлер не үшін қажет?» «Ыбырай Алтынсарин ізбасарлары» педагогикалық ғылыми-тәжірибелік журналына жарияланды.

Оразов Т. «Түркістан археологиялық экспедициясы зерттеулеріндегі Түркістан өңірінің археологиялық ескерткіштері» Астана қаласы Ұлттық музейінде «Мәдени мұра» журналының 2 нөмерінде жарияланды.

Г.Атабаева, Д.Құрманбай. «Музей педагогикасының түрлері: музейдегі үйірме». «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің даму үдерістері мен жаңа мүмкіндіктері» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағында жарияланды.

Ә.Орынбекова, А.Салибекова. «Музей педагогикасы: әлемдік тәжірибе мен Қазақстандағы даму үрдістері». «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің даму

үдерістері мен жаңа мүмкіндіктері» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағында жарияланды.

Д.Арынова, С.Қонысбеков. «Музейлерді білім беру ортасына айналдыру: музей педагогикасы». «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің даму үдерістері мен жаңа мүмкіндіктері» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағында жарияланды.

Г.Атабаева. «Тарихи-мәдени мұраны насихаттаудағы музейдің білім беру қызметі». «Дүниежүзілік мәдени құндылықтар жүйесіндегі дала өркениеті: музей ісіндегі теория және практика» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағында жарияланды.

Д.Арынова, М.Көпеева. «Музей педагогикасы және мектеп бағдарламасымен жұмыс». «Дүниежүзілік мәдени құндылықтар жүйесіндегі дала өркениеті: музей ісіндегі теория және практика» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағында жарияланды.

Ә.Орынбекова. «Музей педагогикасы – мәдени мұраны насихаттау құралы ретінде». «Дүниежүзілік мәдени құндылықтар жүйесіндегі дала өркениеті: музей ісіндегі теория және практика» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция жинағында жарияланды.

Г.Атабаева, А.Салибекова. «Музей педагогикасы: құрылымдық бөлімнен ғылыми пәнге дейін». MUSEUM.KZ журналының 2025 жылғы №1 (9)

Д.Арынова. «Музейге келушілердің профилі». MUSEUM.KZ журналының 2025 жылғы №1 (9)

Ә.Орынбекова. «Алаш қайраткерлерінің Наурыз мерекесіне қатысты көзқарастары және оның ұлттық тәрбие жүйесіндегі маңызы». MUSEUM.KZ журналының 2025 жылғы №1 (9)

Д.Арынова. «Музей қорындағы тастан жасалған жәдігерлер, диірмендер туралы зерттеулер». IV – Түркі әлемі музейлерінің кездесуі «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» атты Халықаралық симпозиум материалдарының жинағы.

Ә.Орынбекова. «Жас экскурсоводтарды дайындау- мәдени туризмді дамытудың жаңа бағыты». IV – Түркі әлемі музейлерінің кездесуі «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» атты Халықаралық симпозиум материалдарының жинағы.

Г.Атабаева. «Тарихи-мәдени мұраны сақтаудағы музей қызметі». IV – Түркі әлемі музейлерінің кездесуі «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» атты Халықаралық симпозиум материалдарының жинағы.

Д.Арынова, Д.Құрманбай. «Әжімбет би жайлы зерттеу». Мөңке Тілеуұлының 350 жылдығына арналған «Мыңжылдықты болжаған тұранның ұлы тұлғасы» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдарының жинағы.

Ә.Орынбекова. «Дала демократиясының дангөйлері – Қаз дауысты Қазыбек би». Мөңке Тілеуұлының 350 жылдығына арналған «Мыңжылдықты болжаған тұранның ұлы тұлғасы» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдарының жинағы.

Г.Атабаева. «Үйірме музейдің мәдени білім беру қызметінің түрі ретінде». «Мәдени мұра» журналына.

Ә.Орынбекова. «Музейлердің мәдени білім беру әлеуеті және оны жүзеге асырудың тиімді жолдары». «Мәдени мұра» журналына.

Д.Арынова, М.Көпеева. «Музей педагогикасы және мектеп бағдарламасымен жұмыс». «Мәдени мұра» журналына.

Ә.Орынбекова. «Музейдің мәдени білім беру қызметі: мазмұны мен түрлері». «Мәдени мұра» журналына.

Г.Жүзбаева. «Туристтік объектілердегі экскурсиялық қызмет». «Дүниежүзілік мәдени құндылықтар жүйесіндегі дала өркениеті: музей ісіндегі теория және практика» Халықаралық ғылыми конференция материалдарының жинағы.

Г.Жүзбаева. «Түркістанда жерленген батырлар жайлы экскурсиялардың алатын орны». Абылай хан резиденциясы музей кешені Райымбек батырдың 320 жылдығына орай «Қазақ елдігін сақтап қалудағы батырлардың рөлі» атты республикалық ғылыми-теориялық конференция материалдарының жинағы.

Г.Жүзбаева. Экскурсия – мәдени – ағартушылық жұмыстың бір түрі. Қазақстан тарихы\ История Казахстана Республикалық педагогикалық әдістемелік журналға № 2/2025 жарияланды.

Н.Таңатаров. «Музей қызметінің социологиялық функциялары». «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің жаңару үрдісі Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясына» материалдарының жинағы.

Қ.Бейсенбай. «Бастауыш сынып оқушыларына арналған экскурсияның ерекшеліктері». «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің жаңару үрдісі Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы» материалдарының жинағы.

А.Бейсенова. «Экскурсияны дайындау кезеңдері». «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің даму үрдістері мен жаңа мүмкіндіктері Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы» материалдарының жинағы.

Б.Абрасилов. «Кеңестік дәуірде Орта Азияда ислам дінінің сақталуындағы сопылықтың рөлі». Зман мен мәдениет диалогындағы Мәдениет мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын-қатерлер Халықаралық симпозиум материалдарына жарияланды.

Г.Жүзбаева. «Клиптік ойлау және оның экскурсиядағы артықшылықтары мен кемшіліктері». «Педагогика мәселелері» ғылыми-педагогикалық журналына жарияланды.

А.Баубеков. «Туризм саласындағы жастар бастамалары мен қызметкерлердің кәсіби даму мүмкіндіктері». «Менеджмент, маркетинг және финанс» халықаралық ғылыми журналында ғылыми мақала жарияланды.

Н.Таңатаров. «Музей ісіндегі аудиогид қызметі және оның перспективалары мен аспектілері». Абайдың «Жидебай Бөрілі» мемлекеттік тарихи-мәдени және әдеби-мемориялдық музей-қорығының 85 жылдығына арналған «Заманауи музейтану: цифрландыру, қолжетімділік және тұрақты даму» халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдарының жинағы.

А.Сандыбаева. «Сыр өңіріндегі қалалардың орыс ғалымдарының еңбектерінде зерттелуі (XIX-XX ғасырдың басы)». Дәуірлер тоғысындағы сыр өңірі: тарих және тағылым» Қызылорда қаласының астана болғанына 100 жыл толуы және Қазақстан Халқы Ассамблеясының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының жинағында жарияланды.

Г.Жүзбаева. «Көшпелі көрмелердің экскурсовод маманына берер әсері». «Қазақстан тарихы» журналында жарық көрді.

Н.Таңатаров. «Музей ісіндегі аудиогид қызметі және оның перспективалары мен аспектілері». «Абай музейінің хабаршысы» ғылыми танымдық журналына жарияланды.

Б.Абдрасилов. «Түркістан қаласының туристік әлеуетін көтеруде діни туризмнің рөлі». Түркістан облысындағы киелі орындардың қазақ халқы рухани-мәдени болмысындағы орны» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясында жарияланды.

М.Туякбаев, Т.Усеров. «Вақф және Халим аба жайлы деректер». «Ш ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ҰЛТТЫҚ ДӘСТҮРЛЕРІ» Халықаралық ғылыми форумы.

Тұякбаев.М, Салходжаев.С. «Прана шарлары» дегеніміз не? ҚР Ұлттық музейі «Музей әлемі» журналы.

М.Амантуров. Ортағасырлық Сығанақ қаласынан табылған майшамдар. Отан тарихы. 2025 28(1)

Б.Құрбан. XI ғасырдағы түркі халықтарының тағамдары. «Ш ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ҰЛТТЫҚ ДӘСТҮРЛЕРІ» Халықаралық ғылыми форумы. ҚР Мемлекеттік орталық музейі. № 2 (2025) «MUSEUM.KZ» журналында жарияланды.

Т.Усеров. Жамбыл облысы, Мамбыл ауданындағы ортағасырлық Бектөбе қалашығы рабадында жүргізілген археологиялық зерттеу жұмыстары.. материалдары. «Сарайшық» мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығы. САРАЙШЫҚ ОҚУЛАРЫ-2025 Республикалық ғылыми-тәжірибелік конференция.

Т.Усеров. 2023 жылы Ортағасырлық Сарайшық қаласында жүргізілген археологиялық зерттеу жұмыстары. «Отырар музейі кеше және бүгін: музей ісінің даму үдерістері мен жаңа мүмкіндіктері» Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция.

Mollakanagatuly S., Dyussenov B. D., Muminov A. K., & Nazirov N. (2025). Epigraphic Monuments from the Period of the Ulus of Jochi: Re-analysis of the Epitaph of Huseynbek. *Kazakhstan Archeology*, 29(3 (29), 302–323.

Karatyshkanova, K., Zhandarbek, Z., & Maldybek A. (2025). Baba Tukty Shashty Aziz: myth and reality. *Eurasian Journal of Religious Studies*, 43(3), 91–104.

2. Бельдибекова А.

Бельдибекова А. (2025). Қожа Ахмет Ясауи ілімі негізінде ақпараттық қоғамдағы журналистердің жауапкершілік мәселелері. Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. *ЖУРНАЛИСТИКА* сериясы, 152(3), 139–154.

Қожа М., Сандыбаева А., Примкулова Г. Некоторые результаты исследований комплекса Али-Ходжа-ата в городе Туркестане. *Журнал Asian Journal «Steppe Panorama» Института истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова. №6 (12) 2025 г.*

Примкулова Г. Наследие Ясави и ценности общества. // Международная научно-практическая конференция, посвященная 90-летию исторического факультета Национального университета Узбекистана имени Мирзо Улугбека. Ташкент, 17 октября 2025. – 1024 с. (218-223).

Ералиева С. «Correct usage of Khoja Ahmed Yasawi's spiritual education in modern times». // «Медиаконференция» Халықаралық конференция. Ресей, Москва, РИНЦ, 25.10.2025. – 377 б. (195-201 бб.)

Файзулла Г. Ясауи хикметтерін түркі және шет тілдеріне аударудың маңызы. // «Котормо жана анын келечеги» аталышындағы V эл аралық симпозиум 23-24 октябры 2025 ж. / Бишкек, Кыргызстан. 47 стр.

Моллақанағатұлы С. Қожа Ахмет Ясауи кесенесінің қабірхана есігіндегі жаңа эпиграфика: Ясауи есімі мен лақаптары. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (316-320 бб.).

Қожа М. Ходжа Ахмет Ясави и его мазар в исторических источниках позднего средневековья. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (205-211 бб.).

Асетова К. Ғашық Жүсіп Ата қолжазбасы: Ясауи сопылық мектебінің көрінісі. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (43-48 бб.).

Байсеит С., Мамырәлі Н. Ясауи педагогикасы және жария зікір тәжірибесі: XXI ғасыр жастарының рухани-адамгершілік қалыптасуындағы әлеуеті. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (59-64 бб.).

Примкулова Г. Ясауи мұрасы: қоғамдағы рухани тәрбие мен адамгершілік құндылықтар негізі. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (351-356 бб.).

Жүнісбаев Ұ., Жүнісбаев Ш. Хал ілімі. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (161-170 бб.).

Жандарбек З., Сазанова Д. Шарифат пен тариқат арасындағы ерекшеліктің мәні. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (126-135 бб.).

Қожахмет Ж. Рухани жаңғыру аясында бабалар мирасын түлету. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (238-242 бб.).

Бельдибекова А. Қожа Ахмет Ясауи Хикметтеріндегі публицистикалық сарындар. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (83-88 бб.).

Парпиев Н., Журхабаев А. Қожа Ахмет Ясауидің Орта Азия түркі жұртына насихаттаған сопылық тағлымы. // Халықаралық Симпозиум жинағы. Түркістан қаласы, 15-16 мамыр, 2025. – 444 б. (345-351 бб.).

Қожа М. Түркістан - Қазақ хандығының астанасы. «Ұлы Жібек жолы: тарихты тоғыстырған мекен» // Халықаралық конференция. Түркістан, 26 маусым, 2025.

Жүнісбаев Ш. Қожа Амет Ясауи кесенесі функциясы: тарихтан бүгінгі күнімізге дейін. «Еуразия жүрегіне саяхат» // Халықаралық экспедиция аясында ұйымдастырылған «Ұлы Жібек жолы: тарихты тоғыстырған мекен» Халықаралық конференция. Түркістан, 26 маусым, 2025.

Парпиев Н., Мамырәлі Н. Қожа Ахмет Ясауи ілімін зерттеудің тарихи кезеңдері мен заманауи ғылыми үдерістер. // Бекет атаның 275 жылдығына арналған «Бекет ата Мырзағұлұлы - руханиятымыздың тірегі» Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы. Ақтау, 25-27 қыркүйек, 2025. – 296-313 бб..

Сазанова Д. Қожа Ахмет Ясауи мен Бекет ата жолының рухани, тарихи және мәдени аспектілері. // «Бекет ата Мырзағұлұлы - руханиятымыздың тірегі» Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы. Ақтау, 25-27 қыркүйек, 2025. – 280-296 бб.

Моллақанағатұлы С. Ясауи мұрасын жүйелеу және насихаттаудағы Ясауитану ғылыми орталығының рөлі мен келешегі. // «Қожа Ахмет Ясауи тағылымы – Түркі дүниесінің рухани мұрасы» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция. Түркістан, 2 қазан 2025.

Жандарбек З. Жазба мұралар тарихы – халқымыздың рухани болмысының айнасы. // «Қазақстан мәдениеті және Ислам дінінің қолжазбалық мұрасы: Алтын Орда мен Мысыр мәмлүктері коллекциялары мысалында» атты III халықаралық семинар материалдары (Алматы қаласы, 9-10 қазан, 2025 ж.). Алматы, Ыстамбұл: Нұр-Мұбарак университеті, ИРСИКА, «Қазақ кітабы» баспасы, 2025. – 596 б. (101-115).

Жандарбек З. Қазақ шежіресін талдау және оларды ғылыми айналымға енгізудің маңызы. // «Қазақстан мәдениеті және Ислам дінінің қолжазбалық мұрасы: Алтын Орда мен Мысыр мәмлүктері коллекциялары мысалында» атты III халықаралық семинар материалдары (Алматы қаласы, 9-10 қазан, 2025 ж.). Алматы, Ыстамбұл: Нұр-Мұбарак университеті, ИРСИКА, «Қазақ кітабы» баспасы, 2025. – 596 б. (428-438).

Асетова К. Молда Сейіл жазбаларындағы тарихи деректердің құндылығы. // «Қазақстан мәдениеті және Ислам дінінің қолжазбалық мұрасы: Алтын Орда мен Мысыр мәмлүктері коллекциялары мысалында» атты III халықаралық семинар материалдары (Алматы қаласы, 9-10 қазан, 2025 ж.). Алматы, Ыстамбұл: Нұр-Мұбарак университеті, ИРСИКА, «Қазақ кітабы» баспасы, 2025. – 596 б. (156-159).

Асетова К. Мәңгілік мәнге ие болған мұралар. // «Қазақстан мәдениеті және Ислам дінінің қолжазбалық мұрасы: Алтын Орда мен Мысыр мәмлүктері коллекциялары мысалында» атты III халықаралық семинар материалдары (Алматы қаласы, 9-10 қазан, 2025 ж.). Алматы, Ыстамбұл: Нұр-Мұбарак университеті, ИРСИКА, «Қазақ кітабы» баспасы, 2025. – 596 б. (334-338).

Примкулова Г. Мәдени мұра және оны қорғау мен құқықтық реттеу көздері. // «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің Халықаралық симпозиум. Ақтау, 16-17 қазан 2025.

Асетова К. Ясауи сопылық дәстүрінің жалғасы: Ғашық Жүсіп ата қолжазбасы. // «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің Халықаралық симпозиум. Ақтау, 16-17 қазан 2025.

Қожахмет Ж. Түркі әлемінің қасиетті орындары: Ясауи мұрасы мен культтік тас белгілер. // «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің Халықаралық симпозиум. Ақтау, 16-17 қазан 2025.

Ералиева С. Қазақстандағы музей ісі және қазақ жеріндегі ең алғашқы музейлер. // «Тас ескерткіштері – түркі әлемінің ортақ мұрасы» тақырыбындағы музей қызметкерлерінің Халықаралық симпозиум. Ақтау, 16-17 қазан 2025.

Ералиева С. Ясы-Күлтөбе қалашығы. // «Дүниежүзілік мәдени құндылықтар жүйесіндегі дала өркениеті» Халықаралық ғылыми конференция. Астана, 27.07.2025. – 186 б. (133-137 бб.).

Ботақараев Б., Моллақанағатұлы С. Ясауи іліміндегі тафаккур мәселесі. Нұр-Мұбарак ЕИМУ. Исламтану зерттеулері, №3 (7). – 172-183 бб.

Асетова К. Ғашық Жүсіп ата қолжазбасы: Ясауи сопылық мектебінің көрінісі. ХҚТУ журналы «Turkic historical studies». No2 (5), 2025, сәуір–маусым 14-21 бб.

Жандарбек З. Ясауи іліміндегі төрт ұстаным: шариғат, тариқат, ақиқат, мағрифат. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №1, 2025. – 5-10 бб.

Моллақанағатұлы С. Ясауи ілімі және ХХІ ғасыр руханияты: ішкі әлемге оралу. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №1, 2025. – 53-54 бб.

Мамырәлі Н., Парпиев Н. Қожа Ахмет Ясауи дүниетанымының теологиялық негіздері. ХҚТУ журналы «НИКМЕТ», №3 (5), 2025. – 32-43 бб.

Қожа М.Б. Түркістан - қазақ хандығының астанасы. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №1, 2025. – 64-71 бб.

Муминов А.К. Исторические документы мавзолея Ахмада Ясави: задачи по публикации оригинальных текстов с переводами. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №1, 2025. – 72-77 бб.

Бельдибекова А. «Ясауи жолы» тарихи драмасы – рух пен өнердің тоғысы. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №1, 2025. – 97-98 бб.

Моллақанағатұлы С. Саясатнама (13-ші бөлім). «Тыңшыларды жіберу туралы, халық пен елдің болашағы үшін жоспар құру» / «Ақиқат» ұлттық қоғамдық-саяси журналы, №8 тамыз 2025 ж. – 96 бет. (60-66 бб.).

Моллақанағатұлы С. Саясатнама (14-ші бөлім). «Жолға шабарман жіберу және құстарды үзбей ұшыру туралы» / «Ақиқат» ұлттық қоғамдық-саяси журналы, №9 тамыз 2025 ж.

Жандарбек З. Қазақ халқының құрамындағы қожалар. «Әлімсақ» Республикалық әдеби-мәдени, тарихи-танымдық журнал. №7 (196), шілде 2025 ж.

Жандарбек З. Ұлттық құндылықтарды болашаққа қалай жеткіземіз? Дәстүр. Ұлттық-этнографиялық журнал №2 (99), наурыз-сәуір, 2025 ж. – 21-31 бб.

Бельдибекова А. Ясауи мұрасының ұлттық рухани жаңғыру үдерісіндегі өзектілігі. «Заң» Республикалық құқықтық, ғылыми-практикалық журнал, №6, 2025.

Ералиева С.А. (+3 автор) Түркістан археологиялық экспедициясы зерттеулеріндегі Түркістан өңірінің археологиялық ескерткіштері» «Мәдени мұра» ғылыми журнал. № 2 (109). Астана, 2025. – 166 б. (26-36 бб.).

Примкулова Г. Тарихи дереккөздердегі Түркістан қаласының өркениеттік және рухани орталық ретіндегі маңызы. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №2, 2025. – 16-18 бб.

Білдебекова А. Ясауи ілімі және мәдени мұра: музейлік тәжірибе мен қоғамдық маңыз. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №2, 2025. – 26-29 бб.

Парпиев Н.Б., Мамырәлі Н.Т. Ахмет Ясауи дүниетанымындағы адам болмысының орны. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №2, 2025. – 37-39 бб.

Файзуллаева Г. Анадолыда Ясауи ілімінің дамуындағы Сұлтан Веледтің рөлі. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №2, 2025. – 43-46 бб.

Қожа М.Б. Ходжа Ахмет Ясави и его мазар в исторических источниках позднего средневековья. «Ясауи зерттеулері» ғылыми-көпшілік журналы. №2, 2025. – 51-54 бб.

6.3. ЯСАУИТАНУ ҒЫЛЫМИ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ЖҰМЫСТАРЫ

№	Атқарылған іс-шаралар	Сандық көрсеткіштері
1	Web of Science, Scopus ғылыми метрикалық деректер базасында жарияланатын мақалалар	1
2	ҚР ҒЖЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынатын тізімі бойынша қазақстандық басылымдарда	3
3	Аударылған және транскрипцияланған қолжазбалар, каталогтар	8
4	Жаңадан табылған қолжазбалар, тарихи дереккөздер	17
5	Конференция материалдары:	27
	Халықаралық	3
	Республикалық	24
6	Жақын және алыс шет елдердегі басылымдарда (журнал)	1
7	Мәдениет, музей саласына қатысты журналдарда	18
8	БАҚ жарияланымдар:	15
	Республикалық	10
	Облыстық	3
	Қалалық	2
9	Ұсынылған мемлекеттік гранттық жобалар	4
10	Ясауи мұрасын насихаттау және қоғамдық-ағарту жұмысы	31
	Дәрістер	11
	Ғылыми-танымдық семинарлар	5
	Симпозиум, конференция, дөңгелек үстел ұйымдастыру	7
	Ғылыми экспедициялар	5
	Музейлік экспозиция жұмыстары (мәтіндерін дайындау, аудару)	3
11	Тақырыптық көрмелер ұйымдастыру	16
12	Теледидар, радио, онлайн сұхбаттар	5
13	Ынтымақтастық орнатылған ұйымдар	6
14	Орталық жобалары («Ясауи зерттеулері» журналы, «Темірқазық», «Yasawi times»)	3
15	Орталық кітапхана қоры	1994
	Электронды кітаптар (ПДФ)	290
	Кітап, буклеттер	1704

Аударылған және транскрипцияланған қолжазбалар:

1. Худайдад бин Ташмұхаммед әл-Бұхаридің «Бустан ул-мухиббин» қазақша аудармасы баспаға берілді (желтоқсан 2025 ж.); <https://azretsultan.kz/bustan-l-muhibbin/>

2. Қожа Ахмет Ясауидің «Рисала дар мақамати арбағин» қазақша аудармасы баспаға берілді (желтоқсан 2025 ж.);

3. Түркістан–Жаңақорған бағыты бойынша «Хорасан ата, Садыр Шейх және Орұң Қойлақы» кесенелеріне жүргізілген ғылыми экспедиция барысында Қорасан ата лауhasындағы жазулар, Садыр ата кесенесі мен Сафи ад-дин Орұң Қойлақы кесенесіндегі құлпытастардағы каллиграфиялық араб жазулары оқылды, эпиграфикалық транскрипциясы жасалды. Қорасан ата лауhasындағы «Мұхаммед Али» жазулары

оқылды, ал тастардағы мәтіннің бір бөлігі сопылық терминологиямен байланысты екені анықталды. (05.12.2025 ж.);

4. Қожа Ахмет Ясауи кесенесіндегі эпиграфикалық мәтіндер жиналып, талданды. Араб жазулы мәтін фотофиксацияланып, транскрипциясы мен аудармасы дайындалды (ақпан-сәуір 2025 ж.);

5. Абылайхан құлпытасына сипаттама жасалды (02-06 маусым 2025 ж.);

- Орналасуын тексеру: Құлпытас орналасқан орынды нақты суретке түсіріп, картада белгілеу.

- Фототүсірілім: Құлпытастың жалпы көрінісі мен жазуларын анық етіп суретке түсіру.

- Мәтінді көшіру: Арабша жазуды нақты, қате жібермей көшіріп алу.

- Аударма: Араб мәтінін қазақ тіліне ғылыми дәлдікпен аудару, хижра және милади даталарын салыстыру.

- Тарихи түсіндірме: Абылай хан туралы қысқаша тарихи анықтама беру, құлпытастағы дерекпен салыстыра отырып.

- Қысқаша сипаттама: Құлпытас материалы, өлшемі, сақталу жағдайы, орналасу контексті.

6. Қабіржапқыш, Лауха жазуының мәтіні транскрипцияланды (сәуір 2025 ж.);

7. Қожа Ахмет Ясауи есімінің эпиграфиялық және жәдігерлік деректердегі көрінісі Қандил жазуында (11.07.2025 ж.).

Жаңадан табылған қолжазбалар, тарихи дереккөздер:

1. Орталыққа **17 қолжазба** мен сирек кітаптар тапсырылды. Саурандық азамат Әлімжан Рамазанұлы ұрпақтан ұрпаққа аманат болып жеткен, ғасырлар бойы сақталған құнды қолжазбалар мен кітаптарды музей-қорыққа тарту етті Қолжазбалар арасында Қожа Ахмет Ясауидің Хикметтерінің көне нұсқасы, Гаусул Ағзам Абдулқадир Жайлани рисаласы, Сүлеймен Бақырғани Хикметтері, Низамидің өлеңдері, Мәшрәбтің өлеңдерінің де нұсқалары бар. Табылған қолжазбаның қағаз сапасы, настағлиқ жазу үлгісі, мәтін құрылымы мен каллиграфиялық ерекшеліктері оның тарихи құндылығын айқындайды. 04.12.2025 ж. Бұл жаңалық туралы мәліметтер 30-ға жуық материалдар болып республикалық, халықаралық телеарна, БАҚ-да жарияланып, сонымен қатар 50-ге жуық пост, видеороликтер әлеуметтік желілерде таралды).

1. Қолжазбалар – 13 дана;

2. Сирек кітаптар – 4 дана.

Симпозиум, конференция, дөңгелек үстел:

1. «Қожа Ахмет Ясауи мұрасы және заманауи зерттеулер» халықаралық дөңгелек үстел (19.03.2025 ж.);

2. Халықаралық симпозиум. «Заман мен мәдениет диалогындағы Ясауи мұрасы: гуманистік бағыт-бағдар мен заманауи сын-қатерлер» Халықаралық симпозиум ұйымдастырылды (15-16.05.2025 ж.);

3. Халықаралық симпозиум аясында «Хорасан ата феномені және Ясауи жолының географиясы» дөңгелек үстел ұйымдастырылды (18.05.2025 ж.);

4. «Ясауи ілімі: деректері мен зерттеулері» тақырыбында онлайн дөңгелек үстел (22.07.2025).

5. «Ата заң – ел тұғыры» дөңгелек үстелі. ҚР Конституциясының 30 жылдығына орай ұйымдастырылды. Іс-шараға Түркістан қаласы Прокуратурасы, облыстық адвокаттар алқасы, Қ.А. Ясауи атындағы ХҚТУ, Халықаралық туризм және меймандостық университетінің ғалым-заңгерлері қатысты (28.08.2025 ж.);

6. «Түркістаннан табылған жәдігер: Хикметтің көне нұсқасы» Ясауитану ғылыми орталығы баспасөз мәслихаты ұйымдастырылды. Мақсаты: Хикметтің көне қолжазбасының табылғанын ресми түрде жариялау; Оның ғылыми құндылығы, тарихи маңызы туралы алғашқы түсіндірмелер беру; Ясауитану ғылыми орталығының жыл ішінде атқарған жұмысының есебін көпшілікке таныстыру (10.12.2025 ж.);

Ғылыми экспедициялар:

1. Түркістан - Тұрбат бағытында ғылыми экспедициясы (17.05.2025 ж.);
2. Түркістан - Хорасан ата (Жаңақорған) бағытында ғылыми экспедициясы (18.05.2025 ж)
3. Ясауи мұрасын жалғастырған Ғашық Жүсіп ата: қолжазбалық деректерді зерттеу экспедициясы (03.06.2025 ж.);
4. Жаңақорған ауданы Садыр Шайх пен Маулана Сафи ад-дин Орын Қойлақы баба кесенесі, Қорасан баба кесенесіне ғылыми экспедиция (12.10.2025 ж., 05.11.2025 ж.);
5. Жүсіп ата кесенесіне баспасөз туры аясында ғылыми экспедиция (19.11.2025 ж.).

Музейлік экспозициялар:

1. Ясауи музейі және Сирек жәдігерлер залының экскурсиялық мәтіндері дайындалды, 3 тілге аударылды (05-12.05.2025 ж.; 23.06.2025 ж.);
2. «Зиярат әдебі» мәтіні дайындалып, 3 тілге аударылды (09.06.2025 ж.);
3. Ясауи музейі мен Сирек жәдігерлер залына аудио-гид мәтіндері дайындалды, 3 тілге аударылды (20.06.2025 ж.).

Теледидар, радио, онлайн:

1. «TURKISTAN» телеарнасының «Жастар алаңы» бағдарламасына Ясауитану ғылыми орталығының қызметкерлері қатысып, Қожа Ахмет Ясауи мұрасын зерттеуге қатысты жаңалықтармен бөлісті. PhD Г. Кошенова Ясауи тарихаты түркілік ислам дәстүрінің қалыптасуына зор ықпал етіп, Қожа Ахмет Ясауи кесенесінің түркі-ислам мәдениетінің ұлы мұрасы екендігін атап өтті. Д. Сазанова халықаралық ғылыми ынтымақтастықты дамыту, бірлескен жобалар құру, зиярат ету мәдениетін зерттеу — орталықтың негізгі бағыттары екендігін, С. Байсеит Ясауидің моральдық ілімдері заманауи этикамен үндестігі туралы атап өтті. Н. Мамырәлі қолжазбаларда дін, ғылым салаларына қатысты деректердің молшылығы мен Ясауидің саятшылыққа қатысты еңбектері туралы пайымдады. Осылайша, жас ғалымдар Ясауи ілімі – тек өткеннің мұрасы емес, болашаққа жол көрсететін, рухани жаңғырудың негізі бола алатынын баршаға танытты (17.10.2025 ж.);

2. Ясауидің «Диуани хикмет» кітабының көне қолжазбасы табылды. Түркістанға іргелес жатқан Сауран өңірінде Бұқара-Самарқанда білім алған Пейлі қари атты кісінің қара шыңарағында осыдан 2 ғасыр бұрын жазылған «Диуани хикмет» кітабының қолжазбасы табылды. Хикмет жинақтар - еліміздегі ең көне қолжазба болып тұр (30-ға жуық материалдар тобы республикалық, халықаралық телеарналарда жарияланды).

3. Материалдықтан мәңгілікке: Ясауи мұрасындағы рухани биіктікке шақыру. Бұл шығарылымда Ясауи кесенесінің батыс фасадының ерекшелігі мен мағынасын талдап, оның архитектуралық, рухани және символдық қырларына үңілдік. BILIM QAZYNA.

4. Ғасырлар қойнауынан оралған Хикметтер (12.12.2025 ж.);

5. Киелі есік. Қожа Ахмет Ясауи кесенесінде сақталған түпнұсқа XIV ғ. есігі жайлы ақпарат берілді (30.10.2025 ж.).

Халықаралық және институционалдық байланыстар

Ынтымақтастық орнатылған ұйымдар:

1. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті (17.04.2025 ж.);
2. Симпозиум аясында Түркия, Өзбекстан, Әзірбайжан, Қырғызстан, Түркменстан елдерінің ғылыми мекемелерімен байланыстар орнатылды (15-16.05.2025 ж.);
3. «Фараб» әмбебап кітапханасы (22.09.2025 ж.);
4. Ислам ғылыми-зерттеу институты (01.10.2025 ж.);
5. Қазақстан Республикасының Ұлттық кітапханасы (18.11.2025 ж.);
6. Қазақстан Республикасы Орталық мемлекеттік архив (18.11.2025 ж.)

Орталық жобалары:

1. Орталықтың «**Ясауи зерттеулері**» ғылыми көпшілік электронды журналы жарық көрді. Журнал 3 тілде, үш айда 1 рет шығады. Қазіргі таңда онлайн журналдың 2 номері жарияланды.

2. «**Темірқазық**» бағдарламасы - түркілік руханият пен қазақы дүниетанымның өзара сабақтастығы негізінде Қожа Ахмет Ясауи мұрасын терең зерделеуге арналған ғылыми - танымдық жоба, 14 отырысы өтті. Бұл ортада ғалымдар, сарапшылар мен жас ізденушілер бас қосып, өз ой-тұжырымдарын ортаға салады. Кездесу барысында Ясауи ілімінің заманауи маңызын айқындайтын тың көзқарастар ұсынылып, ғылыми тұрғыдан негізделген жана тұжырымдар мен бағыттар қалыптасады. Жоба шілде айынан бастап жұмысын жалғастырып келеді, бүгінгі 11 спикер өз зерттеулерімен бөлісті.

3. «**Yasawi times**» – Қожа Ахмет Ясауи мұрасы, Ясауитану ғылымы және түркілік руханиятқа қатысты заманауи ақпараттық-ғылыми контент ұсынатын онлайн жоба. Жобаның негізгі мақсаты – Ясауи ілімін қазіргі цифрлық кеңістікке бейімдеп, ғылыми деректерді, тарихи ақпараттарды және мәдени талдауларды кең аудиторияға қолжетімді форматта тарату. Бүгінге жоба негізінде 10 шетелдік спикерлердің зерттеулері тыңдалып, талқыланды.

Ғалымдар мен мамандар құрамы

Қызметкерлер саны – 22.

Ясауитану ғылыми орталығының құрамында 4 ғылым кандидаты (3 доцент), 3 PhD доктор, 9 магистр-зерттеушілер, 1 кітапханашы, 2 лаборант-зерттеуші, 1 бағдарламашы, 1 редактор, 1 архивариус жұмыс істейді.

Жыл ішінде кадрлық өзгерістер. Орталық құрамын қажетті қызметкерлермен қамтамасыз ету мақсатында музей бойынша жарияланған бос лауазымдар орындарына жүргізілген конкурс нәтижесінде 2025 жылдың қыркүйек айында 2 ғылым кандидаты, 2 PhD ғылыми қызметкерлер қабылданды.

Біліктілікті арттыру курстары:

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша онлайн курс. Республикалық біліктілікті арттыру және оқыту орталығы (02.07.2025 ж.);

2. «Оқу үдерісі және ЖИ: генеративті модельдер мен промт-инжиниринг өнері» бағдарламасы бойынша сертификат «Өрлеу» 10.10.2025ж.

6.4. ӘЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІЛЕРДЕ ЖАРИЯЛАНҒАН МАТЕРИАЛДАР

«Өзірет Сұлтан» Ұлттық тарихи-мәдени музей-қорығы 2025 жылы үш әлеуметтік желі бойынша жұмыс жүргізді. Атап айтқанда: Инстаграм, Фейсбук және ТикТок.

Есепті жыл соңында Инстаграм парақшамызда – 22 659 (жыл басындағы көрсеткіш – 11 705), Фейсбукте – 21 1613 (жыл басындағы көрсеткіш – 14 528), ТикТокта – 79 572 (жыл басындағы көрсеткіш – 56 700). Жазылушылардың саны 2024 жылмен салыстырғанда Инстаграм 91,41 %-ға өсті, Фейсбук 48,76 %-ға, Тик Ток 40,33 %-ға өсті.

2025 жылы әлеуметтік желілерге 1427 материал жүктелді. Соның ішінде Инстаграмға – 391, Фейсбукке – 897, ТикТокқа – 169.

Материалдардың жалпы қаралымы: Инстаграмда – 1 422 916, Фейсбукте – 4 300 000, ТикТокта – 4 100 000.

Әлеуметтік желі:

№	Атауы	Жүктелген материал	Қаралым саны	Жалпы жазылушылар	Есепті мерзімде жазылғандар
1	Instagram @azret_sultan_1	391	1 422 916	22 659	10 944 (93,41%)
2	Facebook museumazretsultan	867	4 300 000	21 613	7 085 (48,76%)

3	TikTok @azret_sultan_1	169	4 100 000	79 572	22 872 (40,33%)
№	Атауы	Жүктелген материал	Қаралым саны	Келушілер саны	
1	Сайт azretsultan.kz	229	222 000	98 500	
Википедия					
Өзгерістер мен түзетулер енгізілген			Жаңадан енгізілген		
35			29		
Музей-қорықта өткізілген маңызды шаралардың бұқаралық ақпарат құралдарындағы көрінісі					
Газет саны		Телевидение саны		Сайт	
11		26		48	

VII. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ӘРІПТЕСТІК БАЙЛАНЫСТАР АЯСЫНДАҒЫ ЖҰМЫСТАР

№	Халықаралық байланыс. Өзара әріптестік бойынша меморандумға қол қойған шетелдік музейлер.
1	Мемлекеттік Эрмитаж, (РФ)
2	Мемлекеттік тарихи музей (РФ)
3	«Несвиж» Ұлттық тарихи-мәдени музей-қорығы (Беларусь)
4	«Шыраққала-Шабран» мемлекеттік тарихи-мәдени қорығы (Әзірбайжан)
5	«Кешікшідағ» мемлекеттік тарихи-мәдени қорығы (Әзірбайжан)
6	«Қазан Кремлі» Мемлекеттік тарихи-сәулет және көркемсурет музей-қорығы (Татарстан)
7	«Остров-град Свияжск» Мемлекеттік тарихи-сәулет және көркем өнер музей-қорығы (Татарстан)
8	Халықаралық әдебиет, өнер, мәдениет және әлеуметтік ғылымдар академиясының (Өзбекстан)
9	«Қоқанд» Мемлекеттік музей-қорығы (Өзбекстан)